

Gioachino Rossini

WILHELM TELL

Libretto: Etienne de Jouy i Hippolyte Bis

Osoby:

Wilhelm Tell (baryton)
Hedwige, jego żona (mezzosopran)
Jemmy, ich syn (sopran)
Gessler, gubernator kantonów Schwyz i Uri (bas)
Matylda, siostra Gesslerera (sopran)
Arnold, zabiegający o względy Matyldy (tenor)
Melchthal, ojciec Arnolda (bas)
Rudolf, kapitan w gwardii Gesslerera (tenor)
Walter Furst, sprzysiężeni Szwajcarzy (bas)
Leuthold, pasterz (bas)
Rudi, rybak (tenor)
Trzej narzeczeni z narzeczonymi
Wieśniacy i wieśniaczki z trzech kantonów
Niemieccy rycerze, paziowie, damy dworu książniczki
Myśliwi, straż Gesslerera, żołnierze austriaccy
Tyrolczycy i Tyrolki

PREMIER ACTE

La scène se passe à Bürglen, canton d'Uri ; à droite se trouve la maison de Guillaume Tell ; à gauche débouche le torrent de Schächental, sur lequel un pont est jeté ; une barque est attachée au rivage. Des paysans entourent de verdure des cabanes destinées à trois nouveaux couples ; d'autres se livrent à divers travaux agrestes. Jemmy s'essaie à tirer à l'arc ; Tell pensif et appuyé sur sa bêche, est arrêté au milieu d'un sillon. Hedwige, assise près d'un chalet, assemble les joncs d'une corbeille et regarde alternativement son époux et son fils.

CHŒUR

Quel jour serein le ciel présage !
Célébrons-le dans nos concerts ;
Que les échos de ce rivage
Élèvent nos chants dans les airs !
Que les échos, *etc.*
Par nos travaux, rendons hommage
Au créateur de l'univers.
Quel jour serein, *etc.*

PÊCHEUR

Accours dans ma nacelle,
Timide jouvencelle ;
Du plaisir qui t'appelle
C'est ici le séjour.
Je quitte le rivage ;

AKT I

Scena dzieje się w Bürglen, w kantonie Uri; po prawej stronie znajduje się dom Wilhelma Tella; po lewej – przepływa potok Schächental, nad którym przerzucono most; przy brzegu jest przycumowana łódź. Wieśniacy przyozdabiają zielenią niewielkie chaty przeznaczone dla trzech par młodych; inni wykonują różne prace w polu. Jemmy próbuje swych sił w strzelaniu z łuku. Zamyślony Tell, wsparty na łopacie, stoi pośrodku zaoranej bruzdy. Siedząca w pobliżu chaty góralskiej Hedwige wyplata koszyk z trzciny i spogląda na przemian to na męża, to na syna.

Chór

Niebo zwiastuje pogodny dzień!
Uczcijmy go naszym śpiewem,
Tak by echo odbite od brzegu
Wyniosło nasze głosy w przestworza!
Tak by echo (...).
Naszą pracą oddajmy hołd
Stwórcy wszechświata.
Niebo zwiastuje pogodny dzień (...).

Rybak

Nieśmiałe dziewczę,
Przybądź do mojej łodzi;
Z przyjemnością czas spędzisz
W tym właśnie miejscu.
Odpływam od brzegu;

Lisbeth, sois du voyage ;
Ah ! viens, le ciel sans nuage
Nous promet un beau jour, *etc.*

TELL (*à part*)

Il chante en son ivresse,
Ses plaisirs, sa maîtresse ;
De l'ennui qui m'opprime,
Il n'est pas tourmenté.
Quel fardeau que la vie !
Pour nous plus de patrie !
Il chante, et l'Helvétie
Pleure, pleure sa liberté.

PÊCHEUR

Des fleurs ceignent sa tête ;
Leur puissance secrète,
Conjurant la tempête,
Nous répond du retour, *etc.*
Et toi, lac solitaire,
Témoin d'un doux mystère,
Ne dis pas à la terre
Le secret de l'amour ! *etc.*

JEMMY, HEDWIGE

Son imprudent courage
Appelle le naufrage
Et défiant l'orage,
Ne pense qu'au retour, *etc.*
Vers l'écueil qu'on redoute,
S'il suivait sa route,
Un chant de mort, sans doute,
Suivrait les chants d'amour ! *etc.*

TELL (*à part*)

Quel fardeau que la vie !
Pour nous plus de patrie !
Il chante et l'Helvétie
Pleure son dernier jour !
Il chante et l'Helvétie, *etc.*
(*On entend les ranz des vaches.*)

CHŒUR

On entend des montagnes
Le signal du repos ;
La fête des campagnes
Abrège nos travaux, *etc.*
Cette fête champêtre,
Qu'ignore l'œil du maître,
Nous fera reconnaître
Le doux pays natal.
(*Le vieux berger Melchthal descend lentement le chemin de la montagne, appuyé sur le bras de son fils Arnold et suivi de quelques Suisses. Tout le*

Lisbeth, wyrusz wraz ze mną;
Ach, przyjdź! Bezchmurne niebo
Obiecuje nam piękny dzień (...).

Tell (*do siebie*)

Z takim zapalem śpiewa
O przyjemnościach, o ukochanej;
Nie zadręcza się problemem,
który mnie przytłacza.
Życie to ciężkie brzemie!
Nie mamy już ojczyzny!
On śpiewa, a Helwecja
Opłakuje swą wolność.

Rybak

Kwiaty zdobią jej włosy;
Ich tajemna moc,
Zaklinając burzę,
Pozwoli nam powrócić (...).
A ty, opustoszałe jezioro,
Świadek słodkiej tajemnicy,
Nie opowiadaj ziemi
O sekrecie miłości! (...)

Jemmy, Hedwige

Jego nieroztropna brawura
Przywołuje katastrofę.
Myśląc jedynie o powrocie,
Rzuca wyzwanie burzy (...).
Gdyby płynął w kierunku
Groźnej skały podwodnej,
Pieśń śmierci, bez wątpienia,
Zastąpiłaby pieśń miłosną! (...)

Tell (*do siebie*)

Życie to ciężkie brzemie!
Nie mamy już ojczyzny!
On śpiewa, a Helwecja
Opłakuje swój ostatni dzień!
On śpiewa, a Helwecja (...).
(*Słysząc pieśń pasterską.*)

Chór

Od gór zbliża się ku nam
Sygnał do odpoczynku;
Święto wszystkich wieśniaków
Skróci czas naszej pracy (...).
Ta wiejska zabawa,
Z dala od wzroku pana,
Będzie nam przypominać
Nasz słodki kraj rodzinny.
(*Stary pasterz Melchthal schodzi powoli górską ścieżką, wsparty na ramieniu swojego syna Arnolda, za nimi idzie kilku Szwajcarów. Cała*

village l'accueille avec enthousiasme et se presse joyeusement autour de lui.)

JEMMY, HEDWIGE, PÊCHEUR, TELL, CHŒUR
Salut, honneur, hommage au vertueux
Melchthal ! *etc.*

HEDWIGE

La fête des pasteurs, selon l'antique usage,

De trois jeunes amants fait trois heureux époux.

ARNOLD (*à part*)

Des amants, des époux ! ...Ah ! quel penser
m'assiège !

*(Hedwige s'avance vers Melchthal, pour lui
demander de bénir l'union des jeunes couples.)*

HEDWIGE

Bénis par vous.

MELCHTHAL (*cédant*)

Par moi ?

HEDWIGE

Vous nous bénirez tous.

TELL

De l'âge et des vertus c'est le saint privilège,
Et des bienfaits du ciel un présage bien doux.

MELCHTHAL

Pasteurs, que vos accents s'unissent,
Qu'au loin vos trompes retentissent !
Célébrez tous en ce beau jour
Le travail, l'hymen et l'amour...

CHŒUR (*Femmes*)

Aux chants joyeux qui retentissent,
Que nos accents plus doux s'unissent !
Célébrons aussi tour à tour
Le travail, l'hymen et l'amour !

ARNOLD, PÊCHEUR, TELL, MELCHTHAL,
JEMMY, HEDWIGE, CHŒUR
Célébrons tous en ce beau jour,
Le travail, l'hymen et l'amour ! *etc.*

CHŒUR

Près des torrents qui grondent,
Que les cors se répondent !
Et l'écho de ces monts,
Retenant nos chansons

*wioska wita się z nim z entuzjazmem i wszyscy
zbierają się radośnie wokół niego.)*

Jemmy, Hedwige, Rybak, Tell, Chór

Powitajmy czcigodnego Melchthala z należnym
mu szacunkiem! (...)

Hedwige

Podczas tego święta pasterzy, zgodnie z prawną
tradycją,

Trzech młodych kochanków zostaje trzema
szczęśliwymi mężami.

Arnold (*do siebie*)

Kochankowie! Małżonkowie! ... Ach, jakież myśli
do mnie przychodzą!

*(Hedwige zbliża się do Melchthala i prosi go o
pobłogosławienie młodych małżeństw.)*

Hedwige

Przez ciebie niech będą pobłogosławieni.

Melchthal (*ustępując*)

Przeze mnie?

Hedwige

Ty pobłogosławisz nas wszystkich.

Tell

To święty przywilej wieku i cnót
I bardzo dobra wróżba niebiańskich dobrodziejstw.

Melchthal

Śpiewajcie jednym głosem, pasterze!
Niech wasze trąby rozbrzmiewają daleko!
Świętujcie wszyscy, w tak piękny dzień,
Pracę, małżeństwo i miłość...

Chór (*kobiety*)

Niech nasze słodsze głosy dołączą
Do brzmiących wokół radosnych pieśni!
Świętujmy także, po kolei,
Pracę, małżeństwo i miłość!

**Arnold, Rybak, Tell, Melchthal, Jemmy,
Hedwige, Chór**

Świętujmy wszyscy, w tak piękny dzień,
Pracę, małżeństwo i miłość! (...)

Chór

Na tle grzmiących potoków
Niech brzmią dźwięki rogów myśliwskich!
A echo tych gór,
Powtarzając nasze pieśni,

En dira les doux sons
Aux forêts, aux vallons !
Oui, l'écho de ces monts, *etc.*
...Aux bois, aux vallons !
Célébrons par nos jeux
Et l'hymen et ses nœuds, *etc.*
Près des torrents qui grondent,
Que les cors se répondent, *etc.*
Célébrons, célébrons par nos jeux
Et l'hymen et ses nœuds, *etc.*
Près des torrents qui grondent,
Que les cors se répondent,
Par nos chants, par nos jeux
Des pasteurs amoureux
Célébrons les doux nœuds, *etc.*
Et volons auprès d'eux !
Par nos chants, *etc.*
...Et volons auprès d'eux !
(*La foule se disperse.*)

TELL (*à Melchthal*)

Contre les feux du jour que mon toit solitaire

Vous offre un abri tutélaire !
C'est là que dans la paix ont vécu mes aïeux,
Que je fuis les tyrans, que je cache à leurs yeux

Le bonheur d'être époux, le bonheur d'être père.

(*embrassant son fils*)

MELCHTHAL (*à Arnold*)

Le bonheur d'être père !
Tu l'entends, ô mon fils, c'est le suprême bien.
Veux-tu tromper toujours le vœu de ma vieillesse ?
La fête des pasteurs par un triple lien
Va consacrer, dans ce jour d'allégresse,
Le serment de l'hymen, et ce n'est pas le tien ?
(*Tous s'éloignent, sauf Arnold.*)

ARNOLD

Le mien, dit-il, jamais le mien !
Que ne puis-je taire à moi-même
De quel fatal objet tous mes sens sont épris!
Toi, dont le front aspire au diadème,
Ô Mathilde, je t'aime !
Je t'aime, et je trahis
Le devoir et l'honneur, mon père et mon pays !
Contre l'avalanche homicide
Ma force te sert d'égide :
Je te sauvai, toi, la fille des rois,
Toi qu'une puissance perfide
Destine à nous donner des lois !
Ivre d'un fol espoir, ma jeunesse insensée

Prékaze piękne dźwięki
Puszczom i dolinom!
Tak, echo tych gór, (...)
... Lasom i dolinom!
Świętujmy zabawami
Małżeństwo i jego więzy (...).
Na tle grzmiących potoków
Niech brzmią dźwięki rogów myśliwskich (...).
Świętujmy, świętujmy zabawami
Małżeństwo i jego więzy (...).
Na tle grzmiących potoków
Niech brzmią dźwięki rogów myśliwskich.
Pieśniami, zabawami,
Zakochani pasterze,
Świętujmy słodkie więzy (...).
I starajmy się o nie!
Pieśniami, (...)
... I starajmy się o nie!
(*Tłum rozchodzi się.*)

Tell (*do Melchthala*)

Pod dachem mojego stojącego na uboczu
domostwa

Znajdziesz schronienie przed zarem dnia!
Tutaj w pokoju żyli moi przodkowie,
Tu uciekam przed tyranami, tu przed nimi
ukrywam
Szczęście bycia małżonkiem, szczęście bycia
ojcem.
(*ściskając syna*)

Melchthal (*do Arnolda*)

Szczęście bycia ojcem!
Słyszysz, mój synu, to największe szczęście.
Czy nigdy nie spełnisz marzenia starca?
Święto pasterzy potrójnym węzłem
Uświęci, w tym radosnym dniu
Przysięgę małżeńską, ale jednak nie twoją?
(*Wszyscy oprócz Arnolda oddalają się.*)

Arnold

Nie moją, mówi, wciąż nie moją!
Czemuż przed samym sobą nawet ukryć nie mogę
Jak fatalny jest przedmiot mojej namiętności!
Ty, której czoło zdobić ma królewski diadem,
O Matyldo, kocham cię!
Kochając ciebie, zdradzam
Obowiązek i honor, ojca i ojczyznę!
Przed zabójczą lawiną
Kiedyś cię obroniłem:
Ocaliłem ciebie, córko królów,
Ciebie, którą zdradziecki los
Przeznacza do stanowienia nam praw!
Ma nierozsądna młodość, odurzona szaloną

A prodigué son sang pour des maîtres ingrats :
Avoir connu sous eux la gloire des combats,
Voilà ma honte ! aussi, mes pleurs l'ont effacée :

Par un funeste amour ne la rappelons pas.
(sons d'une chasse au loin)
Mais quel bruit ? Mais quel bruit ?
Des tyrans qu'a vomis l'Allemagne
Le cor sonne sur la montagne.
Gessler est là ; Mathilde l'accompagne ;
Il faut la voir encore, entendre encore sa voix ;
Soyons heureux et coupable à la fois !
(Arnold va pour s'éloigner quand il se trouve en face de Guillaume Tell qui sort de sa maison.)

TELL
Où vas-tu ?
Quel transport t'agite ?
L'approche d'un ami n'arrête point ta fuite ?

ARNOLD
Non, non, non !

TELL
Pourquoi trembles-tu ?

ARNOLD *(à part)*
De feindre aurai-je le courage ?
(haut)
Sous le fardeau de l'esclavage
Quel grand cœur, quel grand cœur n'est pas abattu ?

TELL *(à part)*
Je comprendrais des maux que je partage :
Arnold ne m'a pas répondu,
Arnold ne m'a pas répondu !

ARNOLD *(à part)*
Suis-je assez malheureux ?

TELL *(à part)*
Malheureux ?
Il me cache un mystère.
(haut)
Pourquoi te taire ?

ARNOLD
Qu'espères-tu ? Qu'espères-tu ?

TELL
Rendre à ton cœur, rendre à ton cœur la

naïveté,
Nie szczędziła swej krwi dla niewdzięcznych panów:
To dla nich toczyłem zwycięskie walki,
Oto czego się wstydzę! Lecz łzy me wstyd ten zmyły:
Przez zgubną miłość nie wspominajmy o nim.
(dźwięki polowania dobiegające z oddali)
Cóż to za hałas? Cóż to za hałas?
To róg tyranów, którzy przybyli z Niemiec,
Dźwięczy ponad górami.
Gessler tu jest; Matylda mu towarzyszy;
Znów pewnie ją zobaczę, znów usłyszę jej głos;
Bądźmy szczęśliwi i winni zarazem!
(Arnold zbiera się do odejścia, gdy staje naprzeciwko Wilhelma Tella, wychodzącego ze swego domu.)

Tell
Dokąd idziesz?
Co tak cię wzburzyło?
Przybycie przyjaciela nie zatrzyma cię wcale?

Arnold
Nie, nie, nie!

Tell
Czemu drżysz?

Arnold *(do siebie)*
Czy starczy mi odwagi, by ukryć, co czuję?
(głośno)
Czyż waleczne serce, czyż waleczne serce może nie być przybite, gdy jest w jarzmie niewoli?

Tell *(do siebie)*
Zrozumiałbym cierpienia, które bym z nim dzielił:
Arnold nie odpowiedział na moje pytanie,
Arnold nie odpowiedział na moje pytanie!

Arnold *(do siebie)*
Czyż nie jestem dość nieszczęśliwy?

Tell *(do siebie)*
Nieszczęśliwy?
On ukrywa przede mną jakąś tajemnicę.
(głośno)
Dlaczego nic nie mówisz?

Arnold
A czego oczekujesz? Czego oczekujesz?

Tell
Zwrócić twemu sercu, zwrócić twemu sercu siłę i

force et la vertu... Arnold !

ARNOLD (*à part*)

Ah ! Mathilde, idole de mon âme !
Il faut donc vaincre ma flamme ?

TELL (*à part*)

Je sais lire dans son cœur...

ARNOLD (*à part*)

Ô ma patrie ! mon cœur te sacrifie
Et mon amour et mon bonheur ! *etc.*

TELL (*à part*)

Il rougit de son erreur...
En servant la tyrannie
S'il fut traître à sa patrie
Son remords du moins expie
Un moment de déshonneur.
J'ai su lire dans son cœur...
Il rougit de son erreur,
En servant la tyrannie, *etc.*
(*à Arnold*)
Pour nous plus de crainte servile ;
Soyons hommes, et nous vaincrons !

ARNOLD

Et comment venger nos affronts ?

TELL

Tout pouvoir injuste est fragile.

ARNOLD

Contre des maîtres étrangers
Quels sont nos appuis ?

TELL

Les dangers ;
Il n'en est qu'un pour nous,
Pour eux il en est mille.

ARNOLD

Songe aux biens que tu perds !

TELL

Qu'importe !

ARNOLD

Quelle gloire espérer des revers ?

TELL

Je ne sais trop ce que c'est que la gloire,
Mais je connais le poids des fers,
Mais je connais le poids des fers.

cnotę... Arnoldzie!

Arnold (*do siebie*)

Ach! Matyldo, bogini duszy mej!
Czy muszę walczyć ze swą namiętnością?

Tell (*do siebie*)

Umiem czytać w jego sercu...

Arnold (*do siebie*)

Ojczyźno! Tobie me serce składa w ofierze
I miłość, i szczęście moje! (...)

Tell (*do siebie*)

Wstydzi się swej pomyłki...
Gdyby służąc tyranii
Zdradził ojczyznę swą,
Przynajmniej wyrzutami sumienia odpokutowałby
Za tę haniebną chwilę.
Umiałem czytać w jego sercu...
Wstydzi się swej pomyłki,
Gdyby służąc tyranii (...)
(*do Arnolda*)
Dość już niewolniczej trwogi;
Bądźmy mężczyznami, wtedy zwyciężymy!

Arnold

A jak pomścić zniewagi?

Tell

Każda niesprawiedliwa władza jest krucha.

Arnold

Przeciwko obcym panom
Jakież mamy oparcie?

Tell

Niebezpieczeństwa:
Nam grozi tylko jedno,
Przed nimi – są tysiące.

Arnold

Pomyśl o tym, co tracisz!

Tell

To bez znaczenia!

Arnold

Czy można liczyć na chwałę, gdy się przegrywa?

Tell

Nie wiem zbyt dobrze, czym jest chwała,
Lecz wiem, czym jest ciężar niewoli,
Lecz wiem, czym jest ciężar niewoli.

ARNOLD
Ton espérance -

TELL
Est la victoire :
La tienne aussi, j'ai besoin de la croire.

ARNOLD
Nous serions libres ?

TELL
C'est mon vœu.

ARNOLD
Mais où combattre ?

TELL
Dans ce lieu.

ARNOLD
Vaincus, quel sera notre asile ?

TELL
La tombe.

ARNOLD
Et notre vengeur, et notre vengeur ?

TELL
Dieu !

ARNOLD (*à part*)
O Mathilde, idole de mon âme !
Il faut donc vaincre ma flamme !
O ma patrie ! mon cœur te sacrifie
Et mon amour et mon bonheur ! *etc.*

TELL (*à part*)
Je sais lire dans son cœur.
Il rougit de son erreur ;
En servant la tyrannie,
S'il fut traître à sa patrie,
Son remords du moins expie
Un moment de déshonneur ! *etc.*

ARNOLD
Du danger quand sonnera l'heure,
Ami, je serai prêt.
(*Arnold va pour partir.*)

TELL
Demeure !

Arnold
Twoją nadzieją –

Tell
Jest zwycięstwo:
Również i twoje, muszę w nie wierzyć.

Arnold
I bylibyśmy wolni?

Tell
O tym marzę.

Arnold
Lecz gdzie mamy walczyć?

Tell
Tutaj.

Arnold
Gdzie będzie nasze schronienie, jeśli przegramy?

Tell
W grobie.

Arnold
Kto będzie naszym mścicielem?

Tell
Bóg!

Arnold (*do siebie*)
O Matyldo, bogini duszy mej!
Muszę więc walczyć ze swą namiętnością!
Ojczyzno! Tobie me serce składa w ofierze
I miłość, i szczęście moje! (...)

Tell (*do siebie*)
Umiem czytać w jego sercu.
Wstydzę się swej pomyłki;
Gdyby służąc tyranii
Zdradził ojczyznę swą
Przynajmniej wyrzutami sumienia odpokutowałby
Za tę haniebną chwilę! (...)

Arnold
Gdy wybije godzina próby,
Przyjacielu, będę gotowy.
(*Arnold zbiera się do odejścia.*)

Tell
Zostań!

ARNOLD (*à part*)
Ô contretemps fatal !

TELL
Melchthal ! Melchthal !
(*on entend encore la chasse*)
Qu'entends-je ? c'est Gessler !
Quoi ! tandis qu'il nous brave,
Voudrais-tu, volontaire esclave,
D'un regard dédaigneux implorer la faveur ?

ARNOLD
Quel sévère langage !
Pour moi c'est un outrage.
Je vais sur son passage
Braver l'insolent oppresseur.

TELL
Point d'entreprise téméraire,
Songe à ton père ; il faut le protéger ;
À ta patrie, à ta patrie : il faut la venger, il
faut la venger, il faut la venger.

ARNOLD (*à part*)
Mon père !

TELL (*à part*)
Il hésite...

ARNOLD (*à part*)
Mon pays !

TELL (*à part*)
Il pâlit !

ARNOLD (*à part*)
Ma tendresse !

TELL (*à part*)
Quel est donc...

ARNOLD (*à part*)
Que faire ?

TELL (*à part*)
...ce mystère ?

ARNOLD (*à part*)
Ô ciel, tu sais si Mathilde m'est chère !
Ô ciel, tu sais si Mathilde m'est chère !
Mais à la vertu je me rends,
Mais à la vertu je me rends.
Haine, malheur, malheur à nos tyrans !

Arnold (*do siebie*)
Co za nieszczęśliwy traf!

Tell
Melchthal! Melchthal!
(*Słysząc jeszcze odgłosy polowania.*)
Co słyszysz? Toż to Gessler!
Co! Ciągłe nas prowokuje:
Czy chciałbyś, niewolniku z własnej woli,
Błagać o łaskę kogoś, kto patrzy na ciebie
z pogardą?

Arnold
Cóż za bezwzględne słowa!
Dla mnie to jest zniewaga.
Stawię czoła temu zuchwałemu ciemieżcy,
Gdy znajdzie się w okolicy.

Tell
Żadnych zuchwałych kroków,
Pomyśl o ojcu: trzeba go chronić;
I o ojczyźnie, i o ojczyźnie: trzeba ją pomścić,
Trzeba ją pomścić, trzeba ją pomścić.

Arnold (*do siebie*)
Mój ojciec!

Tell (*do siebie*)
Waha się...

Arnold (*do siebie*)
Mój kraj!

Tell (*do siebie*)
Blednie!

Arnold (*do siebie*)
Moja miłość!

Tell (*do siebie*)
Jakaż to więc...

Arnold (*do siebie*)
Co robić?

Tell (*do siebie*)
...tajemnica?

Arnold (*do siebie*)
Boże, Ty wiesz, jak droga mi Matyllda!
Boże, Ty wiesz, jak droga mi Matyllda!
Lecz wycofam się w imię cnoty!
Lecz wycofam się w imię cnoty!
Biada tyranom! Niech będą przeklęci!

(rumeur joyeuse de la fête qui approche)

TELL

Entends au loin, entends au loin
Ces chants de l'hyménée !
N'attristons pas la fête des pasteurs :
À leurs plaisirs ne mêlons pas de pleurs,
Et que, du moins une journée,
Un peuple échappe à ses malheurs.
Et que du moins, *etc.*

ARNOLD

À ses regards cachons mes pleurs,
Je n'en dois plus qu'à nos malheurs.
Ô Ciel, tu sais si Mathilde m'est chère, *etc.*

TELL

Il combattrà dans nos rangs,
Il combattrà dans nos rangs, dans nos rangs.

Haine, malheur, malheur à nos tyrans !

ARNOLD

Mais à la vertu je me rends, *etc.*
Haine et malheur à nos tyrans ! *etc.*
(Le cortège des nouveaux mariés arrive. Trois villageois pénètrent dans les chalets pour y chercher les jeunes épousées. Hedwige, Jemmy et Melchthal sortent de la maison de Tell.)

HEDWIGE

Sur nos têtes le soleil brille
Et semble s'arrêter au milieu de son cours,
Pour voir la fête de famille.
Vénérable Melchthal, honneur des anciens jours,
C'est à vous de bénir leurs pudiques amours.
(Les trois couples s'avancent et s'agenouillent devant le vieux Melchthal, assis sous un arc de feuillage dressé par les paysans.)

MELCHTHAL *(aux jeunes mariés)*

Quand le Ciel entend votre promesse
Est-ce à moi de la consacrer ?

TELL

Oui, rendre hommage à la vieillesse,
Mon Dieu, c'est encore t'honorer.

TOUS *(sauf Arnold)*

Ciel, qui du monde es la parure,
Pour eux fais luire un doux augure !
Car leur tendresse est aussi pure
Que ta lumière en un beau jour ! *etc.*

(zbliżający się hałas radosnego święta)

Tell

Wsluchaj się z dala, wsluchaj się z dala
W te pieśni weselne!
Nie zasmucajmy pasterskiego święta:
Nie mieszajmy łez z ich przyjemnościami,
Tak by, choć przez jeden dzień,
Mogli zapomnieć o swoich nieszczęściach.
Tak by, choć (...).

Arnold

Ukryję łzy przed jego wzrokiem,
Nie muszę znosić więcej niż te nieszczęścia.
Boże, Ty wiesz, jak droga mi Matylda (...).

Tell

Będzie walczył w naszych szeregach.
Będzie walczył w naszych szeregach, w naszych szeregach.
Biada tyranom! Niech będą przekłęci!

Arnold

Lecz wycofam się w imię cnoty (...).
Biada tyranom! Niech będą przekłęci! (...)
(Przybywa orszak nowożeńców. Trzej mieszkańcy wioski wchodzą do chat po panny młode. Hedwige, Jemmy i Melchthal wychodzą z domu Tella.)

Hedwige

Słońce świeci nad nami,
Tak jakby zatrzymało się w połowie drogi,
By obejrzeć rodzinne święto.
Czcigodny Melchthalu, w imię naszej tradycji,
To ty pobłogosławisz ich czyste uczucia.
(Trzy pary młode zbliżają się i klękają przed starym Melchthalem, siedzącym pod wzniesionym przez wieśniaków łukiem z listowia.)

Melchthal *(do nowożeńców)*

Gdy Bóg słyszy waszą przysięgę,
Czy powinienem ją zatwierdzać?

Tell

Tak, składając hołd starości,
Mój Boże, tym również Ciebie czcimy.

Wszyscy *(poza Arnoldem)*

Niebo, świata ozdobę,
Rozświeć się dla nich dobrą wróżbą!
Gdyż ich miłość jest tak czysta,
Jak twoje światło w piękny dzień! (...)

ARNOLD (*à part*)

Ils vont s'unir. Quelle souffrance !
Ils vont s'unir. Pour moi plus d'espérance !
Quels maux j'endure ! fatal amour !
Car leur tendresse est aussi pure
Que ta lumière en un beau jour ! *etc.*

MELCHTHAL (*aux jeunes mariés*)

Des antiques vertus vous nous rendrez l'exemple.
Songez, jeunes pasteurs,
Que la Suisse qui vous contemple
Demande à votre hymen des appuis, des vengeurs :
Et vous de vos enfants, ô fidèles compagnes !
Apprenez à vos fils quels furent leurs aïeux

Qu'ils soient grands à leur tour,
Qu'ils soient libres comme eux -
Qu'ils soient l'orgueil de nos montagnes.
(*On entend de nouveau les bruits de la chasse.*)

TELL

Encore Gessler ! Encore Gessler !

ARNOLD (*à part, quittant sans être vu*)
Courons !

TELL

Gessler proscriit ces vœux, écoutez le tyran,

Écoutez, il vous crie qu'il n'est plus de patrie,
Que pour jamais elle est tarie,
La source du sang généreux
Qui bouillonnait au cœur de nos aïeux.
Un peuple sans vertus n'enfante plus de braves !

Que léguez-vous à vos fils ?
Les fers dont vos bras sont meurtris.
Femmes, de votre couche exilez vos maris,
Il est toujours assez d'esclaves.

HEDWIGE

Quels transports semblent t'agiter !
Pour les laisser librement éclater le jour est-il venu ?

TELL

Peut-être !
Je ne vois plus Arnold.

JEMMY

Il nous quitte.

TELL

Il me fuit.
Il me dérobe en vain le trouble qui le suit.

Arnold (*do siebie*)

Pobiorą się. Cóż za cierpienie!
Pobiorą się. Nie ma już dla mnie nadziei!
Cóż za ból muszę znosić! Fatalna miłość!
Gdyż ich uczucie jest tak czyste,
Jak twoje światło w piękny dzień! (...)

Melchthal (*do nowożeńców*)

Będziecie brali przykład z dawnych cnót.
Wiedźcie, młodzi pasterze,
Że Szwajcaria, która wam się przygląda
Prosi wasz związek o wsparcie, o mścicieli.
A wy, wierne towarzyszek swych dzieci,
Nauczcie waszych synów, kim byli ich
przodkowie,
By też wyrosli na wielkich ludzi,
By – wolni tak jak oni –
Stali się dumą naszych gór.
(*Ponownie słychać odgłosy polowania.*)

Tell

Znowu Gessler! Znowu Gessler!

Arnold (*do siebie, odchodząc niezauważony*)
Muszę się spieszyć!

Tell

Gessler zabrania nam składać takie życzenia.
Posłuchajcie tyrana,
Posłuchajcie! On krzyczy, że nie ma już ojczyzny,
Że już na zawsze wyschło
Źródło szlachetnej krwi,
Która płynęła w sercach naszych przodków.
Naród bez cnót przestaje wydawać na świat ludzi
odważnych!
Co przekazalibyście w spadku waszym synom?
Kajdany, które kalczą wam ręce.
Kobiety, wypędźcie z posłań waszych mężów,
Niewolników mamy już dość.

Hedwige

Cóż za porywy zdają się tobą miotać!
Czy nadszedł dzień, by swobodnie dać im ujście?

Tell

Być może!
Arnold zniknął mi z oczu.

Jemmy

Opuszcza nas.

Tell

Unika mnie.
Na próżno ukrywa przede mną swe troski.

(à Hedwige)

Je cours l'interroger, toi, ranime les jeux.

HEDWIGE

Tu me glaces de crainte et tu parles de fête !

TELL

Qu'elle cache aux tyrans le bruit de la tempête !

Étouffe-la sous vos accents joyeux :

Elle ne doit gronder pour eux

Qu'en tombant sur leur tête !

(*Il s'éloigne.*)

CHŒUR (*dansant*)

Hyménée

Ta journée fortunée

Luit pour nous.

Ton beau jour

Luit pour nous, *etc.*

Des couronnes que tu donnes,

Ces époux sont jaloux.

D'allégresse, de tendresse,

Leur jeunesse s'embellit, *etc.*

Sur nos têtes les tempêtes sont muettes, *etc.*

Tout nous dit -

Hyménée,

Ta journée, *etc.*

Par tes flammes

Dans nos âmes

Tu proclames

Notre espoir ;

Ton ivresse

Joint sans cesse

La tendresse

Au devoir, *etc.*

Hyménée,

Ta journée, *etc.*

...ces époux sont jaloux.

(*Les trois mariés et leurs compagnes forment un pas de six. À ces danses succède le jeu de l'arc; plusieurs tireurs s'essaient sans réussir ; Jemmy, plus heureux, atteint le but dès le premier coup.*)

Gloire, honneur au fils de Tell,

Il obtient le prix de l'adresse ! *etc.*

JEMMY (*courant à sa mère*)

Ah ! Ma mère ! ma mère !

HEDWIGE

Ô moment plein d'ivresse !

(do Hedwige)

Pójdę z nim porozmawiać, ty poprowadź zabawy.

Hedwige

Ja umieram ze strachu, ty mówisz o święcie!

Tell

Niech przed tyranami ukryje ono hałas burzy!

Zagłuszcie ją radosnymi dźwiękami:

Nie powinni usłyszeć jej wcześniej,

Niż gdy będzie spadać na ich głowy!

(*Oddala się.*)

Chór (*tańcząc*)

Małżeństwo,

Twój szczęśliwy dzień

Dla nas wstaje.

Twój piękny dzień

Dla nas wstaje (...).

Kwietnych girland, które rozdajesz

Zazdroszczą małżonkowie.

Radość i czułość

Zdobią ich młodość (...).

Burze nad naszymi głowami milkną (...).

Wszystko nam mówi –

Małżeństwo,

Twój szczęśliwy dzień (...).

Swymi płomieniami

Budzisz

W naszych duszach

Nadzieję;

Twa namiętność

Nieustannie łączy

Czułość

Z obowiązkiem (...).

Małżeństwo

Twój szczęśliwy dzień (...)

... zazdroszczą małżonkowie.

(*Trzy młode pary tańczą pas de six. Po tych tańcach następuje konkurs strzelania z łuku; kilku strzelców próbuje swoich sił bez powodzenia; mający więcej szczęścia Jemmy trafia do celu za pierwszym razem.*)

Cześć i chwała synowi Tella,

Otrzymuje nagrodę za zręczność! (...)

Jemmy (*biegnąc do matki*)

Ach! Matko! Matko!

Hedwige

Cóż to za pełna radości chwila!

CHŒUR

Il obtient le prix de l'adresse :
C'est l'héritage paternel.
Gloire ! Gloire !
Enfants de la nature,
Le simple habit de bure
Nous tient lieu de l'armure
Qui défend les guerriers.
Mais, au but qui l'appelle
Notre flèche est fidèle,
Et l'espoir avec elle
Renaît dans nos foyers, *etc. etc.*

JEMMY

Pâle et tremblant, se soutenant à peine,
Ma mère, un pâtre accourt vers nous.

PÊCHEUR

C'est le brave Leuthold ; quel malheur nous
l'amène ?
*(Leuthold apparaît, pantelant, s'appuyant sur
une hache ensanglantée.)*

LEUTHOLD

Sauvez-moi ! Sauvez-moi !

HEDWIGE

Que crains-tu ?

LEUTHOLD

Leur courroux.

HEDWIGE

Leuthold, quel pouvoir te menace ?

LEUTHOLD

Le seul qui n'a jamais fait grâce,
Le plus cruel, le plus affreux de tous...
Ô mes amis ! sauvez-moi de ses coups !

MELCHTHAL

Qu'as-tu fait ?

LEUTHOLD

Mon devoir. De toute ma famille
Le ciel ne me laissa qu'un enfant, qu'une
fille ;
Du Gouverneur un impie soutien,
Un soldat l'enlevait - elle mon dernier bien !
Hedwige, je suis père et j'ai su la défendre.
Ma hache sur son front ne s'est pas fait
attendre ;
Voyez-vous ce sang ? c'est le sien.

Chór

Otrzymuje nagrodę za zręczność:
Odziedziczył tę zdolność po ojcu.
Chwała! Chwała!
Nam, dzieciom natury,
zwykły wełniany strój
Zastępuje zbroję,
Chroniąc wojowników.
Lecz nasza strzała jest wierna
Celowi, do którego zmierza,
A wraz z nią nadzieja
Odradza się w naszych domostwach (...) (...).

Jemmy

Blady i drżący, ledwo się trzyma na nogach.
Matko, jakiś pasterz ku zbliża się ku nam.

Rybak

To dzielny Leuthold; jakie nieszczęście go do nas
sprowadza?
*(Pojawia się Leuthold. Oddycha z trudem,
wspierając się na zakrwawionym toporze.)*

Leuthold

Ratunku! Ratunku!

Hedwige

Czego się boisz?

Leuthold

Ich gniewu.

Hedwige

Leutholdzie, czyja władza ci zagraża?

Leuthold

Jedyna, która nigdy nie ułaskawia,
Najokrutniejsza, najstraszniejsza ze wszystkich...
O przyjaciele! Uratujcie mnie od jej ciosów!

Melchthal

Co zrobiłeś?

Leuthold

Spełniłem tylko swój obowiązek. Z całej mojej
rodziny
Bóg pozostawił mi jedno dziecko – jedyną córkę;
A jakiś niegodziwy zwolennik Gubernatora,
żołnierz, porwał ją – ją, mój ostatni skarb!
Hedwige, jestem ojcem i umiałem ją obronić.
Mój topór natychmiast znalazł się w jego czole.

Widzicie tę krew? To jego krew.

MELCHTHAL

Il eut le courage d'un père,
Mais pour lui du tyran redoutons la colère.

LEUTHOLD

Un refuge assuré m'attend sur l'autre bord, -

(se tournant vers le pêcheur)

- conduis-moi.

PÊCHEUR

Ce torrent, cette roche
Du rivage opposé ne permet point
l'approche.
Affronter cet écueil c'est courir à la mort.

LEUTHOLD

Ah ! puisses-tu, barbare, à ton heure dernière,

Trouver Dieu sourd à ton remord,
Comme tu l'es à ma prière !

TELL *(revenant, à part)*

Arnold a disparu, mes pas n'ont pu l'atteindre.

CHŒUR DES SOLDATS *(de loin)*

Leuthold, malheur à toi !

LEUTHOLD

Grand Dieu !

CHŒUR DES SOLDATS

Malheur !

LEUTHOLD

J'implore ta faveur !

TELL

J'entends menacer et se plaindre.

LEUTHOLD

Guillaume, le destin m'accable,
On me poursuit, je ne suis point coupable ;
Je meurs pourtant si je ne fuis soudain :
Pour mon salut il n'est qu'un seul chemin.

TELL

Ta barque est là, pêcheur, tu l'entends.

LEUTHOLD

C'est en vain ;
Comme le Gouverneur il est impitoyable.

Melchthal

Miał odwagę godną ojca,
Lecz bójmy się wściekłości tyrana, która na niego
spadnie.

Leuthold

Na drugim brzegu czeka na mnie bezpieczne
schronienie. –

(odwracając się do rybaka)

– zabierz mnie tam.

Rybak

Ten potok, ta skała
Nie pozwalają zbliżyć się do przeciwległego
brzegu.
Stawić czoła tej skale to narazić się na śmierć.

Leuthold

Ach! Obyś, barbarzyńco, w swej ostatniej
godzinie,
Spotkał Boga głuchego na twe wyrzuty sumienia,
Tak jak ty jesteś głuchy na moje błagania!

Tell *(wracając, do siebie)*

Arnold zniknął, nie udało mi się go odnaleźć.

Chór żołnierzy *(z oddali)*

Leutholdzie, biada ci!

Leuthold

Wielki Boże!

Chór żołnierzy

Biada!

Leuthold

Błagam o pomoc!

Tell

Słyszę groźby i skargi.

Leuthold

Wilhelmie, los mnie nie szczędzi,
Jestem ścigany, a nie jestem winny;
Jednakże umrę, jeśli natychmiast nie ucieknę:
Istnieje dla mnie tylko jedna droga ratunku.

Tell

Masz tu swą łódkę, rybaku; słyszysz go.

Leuthold

Na próżno;
On jest bezlitosny jak sam Gubernator.

TELL

Du ciel il méconnaît la loi,
Il te refuse ! eh bien ! suis-moi !

CHŒUR DES SOLDATS (*tout près*)

C'est du sang que le meurtre exige.
Malheur à toi, Leuthold !

TELL (*à Leuthold*)

Hâtons-nous, les voilà.
Adieu.

HEDWIGE

Tu vas périr.

TELL

Ah ! ne crains rien, Hedwige.
Les périls sont bien grands ;
(*montrant le ciel*)
mais Dieu le conduira !
(*Hedwige veut retenir son mari ; Jemmy
cherche de son côté à suivre son père ; Tell
les confie tous deux au vieux Melchthal, et,
guidant les pas mal assurés de Leuthold, il
parvient à le faire entrer dans la barque à
l'instant où les soldats vont les saisir tous
deux ; la barque s'éloigne aussitôt.*)

CHŒUR DES VILLAGEOIS

Dieu de bonté, Dieu tout-puissant,
Des oppresseurs confonds la rage !
Daigne dérober au naufrage
Le défenseur de l'innocent,
Daigne protéger le courage
Du défenseur de l'innocent !

RODOLPHE

De la justice voici l'heure !

CHŒUR DES SOLDATS

De la justice voici l'heure !

RODOLPHE

Malheur au meurtrier -

CHŒUR DES SOLDATS

Malheur au meurtrier -

RODOLPHE

Qu'il meure !

CHŒUR DES SOLDATS

Qu'il meure !

Tell

Nie uznaje praw boskich,
Odmawia ci! A więc, chodź za mną!

Chór żołnierzy (*blisko*)

Zabójstwo krwi wymaga.
Biada ci, Leutholdzie!

Tell (*do Leutholda*)

Spieszmy się, są już blisko.
Żegnajcie.

Hedwige

Idziesz na śmierć.

Tell

Ach! Nie bój się niczego, Hedwige.
Niebezpieczeństwa są ogromne;
(*wskazując niebo*)
lecz Bóg nas poprowadzi!
(*Hedwige pragnie zatrzymać męża; natomiast
Jemmy chce pójść za ojcem; Tell powierza oboje
staremu Melchthalowi i, prowadząc niepewnie
stąpającego Leutholda, pomaga mu wsiąść do
łodzi w chwili, gdy żołnierze mieli właśnie
schwytać ich obu; łódź oddala się natychmiast.*)

Chór wieśniaków

Boże dobroci, wszechmogący Boże,
Zmyl wściekłość gnębicieli!
Zechciej ocalić od zatonięcia
Obrońcę niewinnego,
Racz ochronić odwagę
Obrońcy niewinnego!

Rudolf

Sprawiedliwości nadszedł czas!

Chór żołnierzy

Sprawiedliwości nadszedł czas!

Rudolf

Biada zabójcy –

Chór żołnierzy

Biada zabójcy –

Rudolf

Niech umiera!

Chór żołnierzy

Niech umiera!

RODOLPHE

Qu'il meure !

CHŒUR DES SOLDATS

Qu'il meure !

CHŒUR DES VILLAGEOIS

Dieu de bonté, Dieu tout-puissant, *etc.*

(Ici on voit la barque s'approcher de la rive opposée.)

JEMMY, HEDWIGE

Il est sauvé !

RODOLPHE

Que vois-je ? ô rage !

CHŒUR DES SOLDATS

Il a franchi le funeste passage.

HEDWIGE

De Dieu je reconnais l'ouvrage.

JEMMY, MELCHTHAL

De Dieu je reconnais l'ouvrage.

RODOLPHE

Leur joie est un nouvel outrage ;

Esclaves, malheur à vous tous !

JEMMY, MELCHTHAL (*à part*)

Quelle insolence !

Pourquoi l'âge

Ne sert-il pas mieux mon courroux ?

CHŒUR DES VILLAGEOIS

Sur nos têtes gronde l'orage,

Éloignons-nous, éloignons-nous !

RODOLPHE

Restez ! il est plus d'un coupable ;

Au meurtrier qui prêta son secours ?

Nommez le traître, il y va de vos jours.

JEMMY

Ils vont parler...

HEDWIGE

Ils vont parler...

JEMMY

...la terreur les accable.

Rudolf

Niech umiera!

Chór żołnierzy

Niech umiera!

Chór wieśniaków

Boże dobroci, wszechmogący Boże, (...)

(Widać łódź zbliżającą się do przeciwległego brzegu.)

Jemmy, Hedwige

Uratowany!

Rudolf

Co ja widzę? A niech to!

Chór żołnierzy

Pokonał śmiertelnie niebezpieczną przeprawę.

Hedwige

Rozpoznaję w tym wolę Boga.

Jemmy, Melchthal

Rozpoznaję w tym wolę Boga.

Rudolf

Ich radość to nowa zniewaga;

Niewolnicy, biada wam wszystkim!

Jemmy, Melchthal (*do siebie*)

Co za bezczelność!

Dlaczego wiek

Nie służy lepiej memu gniewowi?

Chór wieśniaków

Nad naszymi głowami szaleje burza,

Odejdźmy stąd, odejdźmy stąd!

Rudolf

Zostańcie! Winowajców jest więcej;

Kto udzielił pomocy mordercy?

Wydajcie zdrajcę, wasze życie od tego zależy.

Jemmy

Będą mówić...

Hedwige

Będą mówić...

Jemmy

... ugną się przerażeni.

HEDWIGE

...la terreur les accable.

RODOLPHE

(faisant cerner la foule par ses soldats)

Obéissez, il y va de vos jours.

CHŒUR DES SOLDATS

Il y va de vos jours.

JEMMY, HEDWIGE, CHŒUR DES
VILLAGEOISES

(tombent à genoux)

Vierge que les chrétiens adorent.

Entends nos voix, elles t'implorent ;

Dérobe au glaive des méchants

Et nos/leurs maris et nos/leurs enfants !

Vierge que les chrétiens, *etc.*

PÊCHEUR

Il y va de vos jours.

Ah ! craignons nos tyrans ! *etc.*

MELCHTHAL

Il y va de nos jours !

Je les vois tous tremblants ! *etc.*

CHŒUR DES VILLAGEOIS

Il y va de nos jours !

Ah ! craignons nos tyrans ! *etc.*

CHŒUR DES SOLDATS

Les vois-tu tous tremblants ?

Il y va de vos jours !

Les vois-tu tous tremblants ? *etc.*

RODOLPHE

Je les vois tous tremblants.

Obéissez, obéissez,

Il y va de vos jours ! *etc.*

MELCHTHAL

Comme lui nous aurions dû faire.

Amis, calmez votre frayeur,

Il ose agir, osez vous taire !

CHŒUR DES VILLAGEOIS

Il ose agir, osons nous taire !

RODOLPHE

Tremblez, tremblez ! nommez le traître !

Hedwige

... ugną się przerażeni.

Rudolf

(rozkazując swoim żołnierzom otoczyć tłum)

Bądźcie posłuszni, wasze życie od tego zależy.

Chór żołnierzy

Wasze życie od tego zależy.

Jemmy, Hedwige, Chór wieśniaczek

(padają na kolana)

Matko Boska przez chrześcijan czczona,

Wysłuchaj naszych głosów, Ciebie błagamy;

Ocal spod miecza złych ludzi

I naszych/ich mężów, i nasze/ich dzieci!

Matko Boska przez chrześcijan (...)

Rybak

Wasze życie od tego zależy.

Ach! Bójmy się tyranów! (...)

Melchthal

Nasze życie od tego zależy!

Widzę, że wszyscy drżą! (...)

Chór wieśniaków

Nasze życie od tego zależy!

Ach! Bójmy się tyranów! (...)

Chór żołnierzy

Widzisz, że wszyscy drżą?

Wasze życie od tego zależy!

Widzisz, że wszyscy drżą? (...)

Rudolf

Widzę, że wszyscy drżą.

Bądźcie posłuszni, bądźcie posłuszni,

Wasze życie od tego zależy! (...)

Melchthal

Powinniśmy pójść w jego ślady.

Przyjaciele, uciszcie swój strach,

On ma śmiałość działać, wy odważcie się zachować milczenie!

Chór wieśniaków

On ma śmiałość działać, my odważmy się zachować milczenie!

Rudolf

Drżycie, drżycie! Wydajcie zdrajcę!

MELCHTHAL

Dis au tyran que cette terre
Ne porte point de délateur.

RODOLPHE

Qu'on saisisse ce téméraire !
Qu'on saisisse ce téméraire
Qui brave ma juste fureur.
Que du ravage,
Que du pillage
Sur ce rivage
Pèse l'horreur !
Honte et misère
Sont le salaire
Que ma colère
Lègue au malheur !

JEMMY

Si du ravage,
Si du pillage,
Sur ce rivage
Pèse l'horreur,
Vil mercenaire,
L'arc de mon père
Peut nous soustraire
À ta fureur !

JEMMY, HEDWIGE, PÊCHEUR, MELCHTHAL,
CHŒUR DES VILLAGEOIS

Si du ravage,
Si du pillage,
Sur ce rivage
Pèse l'horreur,
Vil mercenaire,
L'arc de mon/son père
Peut nous soustraire
À ta fureur.
Nous bravons ta fureur ! *etc.*

RODOLPHE

Que du ravage,
Que du pillage,
Sur ce rivage
Pèse l'horreur !
Ah ! craignez ma fureur ! oui ! *etc.*

CHŒUR DES SOLDATS

Que du ravage,
Que du pillage,
Sur ce rivage
Pèse l'horreur !
Honte et misère
Sont le salaire
Que ma colère

Melchthal

Powiedz tyranowi, że ziemia ta
Nie jest krainą donosicieli.

Rudolf

Schwytajcie tego zuchwalca!
Schwytaście tego zuchwalca!
Który śmie stawiać czoła mojej słusznej złości.
Niech okropności
Spustoszeń,
Grabieży
Ciążą nad tym brzegiem!
Hańba i niedola
Będą zapłatą,
Którą mój gniew
Odplaci się nieszczęściu!

Jemmy

Jeśli okropności
Spustoszeń,
Grabieży
Mają ciążyć nad tym brzegiem,
Nikczemny najemniku,
Łuk mego ojca
Może nas wybawić
Od twej wściekłości!

**Jemmy, Hedwige, Rybak, Melchthal, Chór
wieśniaków**

Jeśli okropności
Spustoszeń,
Grabieży
Mają ciążyć nad tym brzegiem,
Nikczemny najemniku,
Łuk mego/jego ojca
Może nas wybawić
Od twej wściekłości!
Twa wściekłość nam nie straszna! (...)

Rudolf

Niech okropności
Spustoszeń,
Grabieży
Ciążą nad tym brzegiem!
Ach! Strzeżcie się mego gniewu! tak! (...)

Chór żołnierzy

Niech okropności
Spustoszeń,
Grabieży
Ciążą nad tym brzegiem!
Hańba i niedola
Będą zapłatą,
Którą mój gniew

Lègue au malheur !

RODOLPHE

Que du ravage, *etc.*

JEMMY

Si du ravage, *etc.*

JEMMY, HEDWIGE, PÊCHEUR, MELCHTHAL,
CHŒUR DES VILLAGEOIS

Si du ravage,

Si du pillage, *etc.*

...nous bravons ta fureur !

RODOLPHE, CHŒUR DES SOLDATS

Que du ravage,

Que du pillage, *etc.*

...ah ! craignez ma/sa fureur !

*(Les soldats s'emparent de Melchthal ; les Suisses
cherchent à le délivrer, mais ils sont sans armes, et
l'on entraîne violemment sous leurs yeux le
vieillard qu'ils voudraient suivre, quand une haie
de hallebardes les arrête. Le rideau tombe sur ce
tableau.)*

Odplaci się nieszczęściu!

Rudolf

Niech okropności (...)

Jemmy

Jeśli okropności (...)

**Jemmy, Hedwige, Rybak, Melchthal, Chór
wieśniaków**

Jeśli okropności

Spustoszeń, grabieży (...)

... twa wściekłość nam nie straszna!

Rudolf, Chór żołnierzy

Niech okropności

Spustoszeń, grabieży (...)

... ach! Strzeżcie się mego/jego gniewu!

*(Żołnierze chwytają Melchthala; Szwajcarzy
starają się go uwolnić, lecz nie mają broni i na ich
oczach starzec jest brutalnie wleczony. Chcieliby
za nim pójść, lecz zatrzymuje ich rząd halabard.
Kurtyna opada.)*

DEUXIÈME ACTE

Les hauteurs du Rutli, surplombant le Lac des Quatre-Cantons (Lac de Lucerne). On aperçoit aux confins de l'horizon la cime des montagnes de Schwyz ; au bas se trouve le village de Brunnen. Des sapins touffus qui s'élèvent des deux côtés de la scène complètent la solitude.

(Des piqueurs, portant des flambeaux, ouvrent la marche ; d'autres dirigent la meute ; d'autres arrivent avec des cerfs, des renards et des loups tués ; des dames et des seigneurs à cheval, ayant le faucon au poing, et suivis de pages traversent le théâtre ; enfin, des chasseurs à pied font une halte et vident les gourdes dont ils sont munis.)

CHŒUR DES CHASSEURS

Quelle sauvage harmonie
Au son des cors se marie !
Le cri du chamois mourant
Se mêle au bruit du torrent ;
L'entendre exhaler sa vie
Est-il un plaisir plus grand ?
Des tempêtes la furie
N'a rien de plus enivrant, *etc.*
(On entend le son d'une cloche.)

UN CHASSEUR

Quel est ce bruit ?

CHŒUR DES BERGERS

(dans la montagne)
Au sein de l'onde qui rayonne
Le soleil, fuit, le soleil fuit ;
Des monts que la neige couronne
L'éclat s'évanouit, l'éclat s'évanouit.
Du village la cloche sonne,
C'est notre retour qu'elle ordonne.
Voici la nuit, voici la nuit.

UN CHASSEUR

Des pâtres la voix monotone
Encore, encore nous poursuit ;
Du Gouverneur le cor résonne,
(avec CHŒUR DES CHASSEURS)
C'est notre retour qu'il ordonne.
Voici la nuit, voici la nuit !
Le cor résonne, le cor résonne,
Voici la nuit, voici la nuit !
(Ils sortent. Mathilde entre, elle semble s'être séparée à dessein du gros de la chasse.)

AKT II

Górska łąka Rütli, wznosząca się nad Jeziorem Czterech Kantonów (Jeziorem Lucerny). Na horyzoncie widać szczyty górskie Schwyz; poniżej znajduje się miasteczko Brunnen. Gęsto rosnące jodły, wznoszące się po obu stronach sceny, dopełniają obraz tego pustkowia.

(Dojeżdżacze z pochodniami w rękach otwierają orszak; inni kierują sforą psów; jeszcze inni przybywają z zabitymi jeleniami, lisami i wilkami. Damy i panowie na koniach, z sokołami na dłoniach, z orszakiem paziów przechodzą przez scenę; wreszcie piesi myśliwi zatrzymują się i opróżniają swoje buklaki.)

Chór myśliwych

Jakaż dzika harmonia
Łączy się z dźwiękami rogów!
Krzyk umierającej kozicy
Miesza się z dźwiękiem potoku;
Czyż istnieje większa przyjemność niż słyszeć,
jak wydaje ostatnie tchnienie?
Gniew burz
Nie ma w sobie nic bardziej upajającego (...).
(Słysząc dźwięk dzwonu.)

Myśliwy

Cóż to za hałas?

Chór pasterzy

(w górach)
Promienie słońca znikają
Pośrodku lśniącej fali;
A góry pokryte koroną śniegu
Tracą blask, tracą blask.
W miasteczku bije dzwon,
Nakazuje nam powrót.
Już noc, już noc.

Myśliwy

Monotonny głos pasterzy
Ciągłe jeszcze podąża za nami;
Rozbrzmiewa róg Gubernatora,
(z Chórem myśliwych)
Nakazuje nam powrót.
Już noc, już noc!
Rozbrzmiewa róg, rozbrzmiewa róg,
Już noc, już noc!
(Wychodzą. Wchodzi Matylda; wydaje się, że rozmyślnie oddaliła się od grupy myśliwych.)

MATHILDE

Ils s'éloignent enfin ; j'ai cru le reconnaître ;
Mon cœur n'a point trompé mes yeux.
Il a suivi mes pas, il est près de ces lieux.
Je tremble !... s'il allait paraître !
Quel est ce sentiment profond, mystérieux
Dont je nourris l'ardeur, que je chéris peut-être ?

Arnold ! Arnold ! est-ce bien toi,
Simple habitant de ces campagnes,
L'espoir, l'orgueil de ces montagnes,
Qui charmes ma pensée et causes mon effroi ?

Ah ! que je puisse au moins l'avouer à moi-même !

Melchthal, c'est toi que j'aime ;
Tu m'as sauvée le jour
Et ma reconnaissance excuse mon amour.
Sombre forêt, désert triste et sauvage,
Je vous préfère aux splendeurs des palais ;
C'est sur les monts, au séjour de l'orage,
Que mon cœur, que mon cœur peut renaître à la
paix ;
Mais l'écho seulement apprendra mes secrets, *etc.*
Toi, du berger astre doux et timide,
Qui, sur mes pas, viens semant tes reflets,

Ah ! sois aussi mon étoile et mon guide !

Comme lui, tes rayons, tes rayons sont discrets,

Et l'écho seulement redira mes secrets, *etc.*
(*Arnold s'est montré pendant les dernières mesures
de la romance.*)

ARNOLD

Ma présence pour vous est peut-être un outrage ?
Mathilde, mes pas indiscrets
Ont osé jusqu'à vous se frayer un passage.

MATHILDE

On pardonne aisément les torts que l'on partage,

Arnold, je vous attendais.

ARNOLD

Ce mot où votre âme respire,
Je le sens trop, la pitié vous l'inspire ;
Vous plaînes mon égarement ;
Je vous offense en vous aimant.
Que ma destinée est affreuse !

MATHILDE

La mienne est-elle plus heureuse ?

Matylda

Wreszcie się oddalili. Chyba go rozpoznałam.
Me serce oczu nie zmyliło.
Szedł za mną, jest gdzieś blisko.
Ja drzę!... a gdyby tu się zjawił!
Czymże jest to głębokie, tajemne uczucie,
Które rozgrzewa me serce i które jest mi tak
drogie?

Arnoldzie! Arnoldzie! Czy to naprawdę ty,
Prosty mieszkaniec tych wiejskich okolic,
Nadzieja, duma tych gór,
Oczarowałeś me myśli i wzbudzasz we mnie
strach?

Ach! Żebym przynajmniej mogła wyznać to sobie
samej!

Melchthal, to ciebie kocham;
Kiedyś uratowałeś mi życie
I moja wdzięczność usprawiedliwia mą miłość.
Ciemna gęstwino, smutna i dzika pustyni,
Wolę was od przepychu pałaców;
To w tych górach, gdzie zamieszkuje burza,
Moje serce, moje serce może odzyskać spokój;

I tylko echo pozna moje tajemnice (...).
O ty, słodka i nieśmiała gwiazdo pasterska,
Która podążasz mym śladem, wysyłając świetlne
promienie,
Ach! bądź także moją gwiazdą i mym
przewodnikiem!
Twe promienie, twe promienie są tak samo
dyskretnie

I tylko echo powtórzy moje tajemnice (...).
(*Podczas ostatnich taktów romancy pojawia się
Arnold.*)

Arnold

Czy ma obecność nie jest dla pani zniewagą?
Matyldo, me nierozważne kroki
Ośmieliły się doprowadzić mnie prosto do ciebie.

Matylda

Z łatwością wybaczymy błędy, które są naszym
udziałem,
Arnoldzie, czekałam na ciebie.

Arnold

Te słowa, w których twa dusza oddycha,
Czuję to zbyt mocno, to litość je wzbudziła;
Me zagubienie wywołuje w tobie współczucie;
Ma miłość cię obraża.
Jakże potworne jest moje przeznaczenie!

Matylda

A moje – czyż jest szczęśliwsze?

ARNOLD

Il faut parler, il faut, dans ce moment

Si cruel et si doux, si dangereux peut-être,
Que la fille des rois apprenne à me connaître ;
J'ose le dire avec un noble orgueil,
Pour vous le ciel m'avait fait naître.
D'un préjugé fatal j'ai mesuré l'écueil ;
Il s'élève entre nous de toute sa puissance ;
Je puis le respecter, mais c'est en votre absence.

Mathilde, ordonnez-moi de fuir loin de vos yeux,
D'abandonner ma patrie et mon père,
D'aller mourir sur la terre étrangère,
De choisir pour tombeau des bords inhabités,

Prononcez sur mon sort, dites un mot.

MATHILDE

Restez.

Oui, vous l'arrachez à mon âme
Ce secret qu'ont trahi mes yeux,

Oui, vous l'arrachez, *etc.*
Je ne puis étouffer ma flamme,
Dût-elle nous perdre tous deux ! *etc.*

ARNOLD

Il est donc sorti de son âme
Ce secret qu'ont trahi ses yeux !
Il est donc sorti, *etc.*
Sa flamme répond à ma flamme,
Dût-elle nous perdre tous deux ! *etc.*
(à Mathilde)
Mais entre nous quelle distance,
Que d'obstacles de toutes parts !

MATHILDE

Ah ! ne perdez pas l'espérance ;
Tout vous élève à mes regards.

ARNOLD

Doux aveu ! ce tendre langage
De plaisir enivre mon cœur.

MATHILDE

Je puis l'aimer, tout me présage
Près de lui des jours de bonheur.
Je le chéris, tout me présage
Près de lui des jours de bonheur.
Oui, je l'aime et tout me présage
Près de lui des jours de bonheur ! *etc.*

Arnold

Muszę o tym powiedzieć, muszę, właśnie w tej chwili,
Tak okrutnej i słodkiej, być może niebezpiecznej,
By córka królów dowiedziała się, kim jestem.
Ośmielałem się powiedzieć ze szlachetną dumą:
To dla ciebie przyszedłem na świat.
Zmierzyłem się z murem fatalnego uprzedzenia;
Który wznosi się między nami z całą swoją mocą;
Mogę go uszanować tylko wtedy, gdy jesteś daleko.

Matyldo, rozkaż mi zejść z twoich oczu,
Opuścić ojczyznę i ojca,
Odejść, by umrzeć na obcej ziemi,
Wybrać na miejsce spoczynku niezamieszkane lądy,
Zdecyduj o mym losie, wystarczy jedno słowo.

Matylda

Zostań.

Tak, przy tobie me serce nie potrafi ukryć
tajemnicy, którą zdradziłam już wcześniej
spojrzeniem,
Tak, przy tobie me serce nie potrafi ukryć (...).
Nie mogę ugasić żaru mych uczuć,
Nawet gdyby to miało zgubić nas oboje! (...)

Arnold

A więc jej serce ujawniło
Sekret ten, zdradzony już wcześniej spojrzeniem!
A więc jej serce (...)
Płoniemy tą samą namiętnością,
Nawet gdyby to miało zgubić nas oboje! (...)
(do Matyldy)
Lecz jaka przepaść między nami,
Ile przeszkód ze wszystkich stron!

Matylda

Ach! Nie trać nadziei;
W moich oczach jesteś doskonały.

Arnold

Słodkie wyznanie! te czułe słowa
Są jak balsam dla mego serca.

Matylda

Mogę go kochać, wszystko mi mówi,
Że przy nim będę szczęśliwa.
Uwielbiam go, wszystko mi mówi,
Że przy nim będę szczęśliwa.
Tak, kocham go i wszystko mi mówi,
Że przy nim będę szczęśliwa! (...)

ARNOLD

Doux aveu ! ce tendre langage
De plaisir enivre mon cœur ! *etc.*
Tout présage ici mon bonheur.
Quels transports pour mon cœur ! *etc.*

MATHILDE

Retournez aux champs de la gloire,
Volez à de nouveaux exploits.
Retournez aux champs, *etc.*
On s'ennoblit par la victoire ;
Le monde approuvera mon choix.

ARNOLD

Méritons aux champs de la gloire
Le prix qui m'attend au retour :
Méritons aux champs, *etc.*
Puis-je douter de la victoire
Lorsque j'obéis à l'amour ?

MATHILDE

On s'ennoblit par la victoire.

ARNOLD

Puis-je douter de la victoire
Lorsque j'obéis à l'amour ? Oui -

MATHILDE

Il est digne de mon amour, oui.
Dans celle qui t'aime,
Oui, c'est l'honneur même
Qui dicte sa loi.
Mathilde, constante,
Ira sous ta tente
Recevoir ta foi. *etc.*

ARNOLD

Dans celle que j'aime,
Oui, c'est l'honneur même
Qui dicte sa loi.
Mathilde, constante,
Viendra sous ma tente
Recevoir ma foi. *etc.*
Je retourne aux champs de la gloire...

MATHILDE

Retournez aux champs de la gloire...

ARNOLD

Je vole à de nouveaux exploits.

MATHILDE

Volez à de nouveaux exploits ;
On s'ennoblit par la victoire.

Arnold

Słodkie wyznanie! te czułe słowa
Są jak balsam dla mego serca.
Wszystko mi tutaj szczęście przepowiada.
Dla serca – chwile uniesienia! (...)

Matylda

Wróć do chwalebnej walki,
Dokonaj nowych wyczynów.
Wróć do chwalebnej walki, (...)
Zwycięstwo uszlachetnia;
Świat zaakceptuje mój wybór.

Arnold

Zasłużę na polu chwały
Na nagrodę, którą otrzymam po powrocie.
Zasłużę na polu chwały (...).
Czy mogę wątpić w zwycięstwo,
Podążając za głosem miłości?

Matylda

Zwycięstwo uszlachetnia.

Arnold

Czy mogę wątpić w zwycięstwo,
Podążając za głosem miłości? Tak –

Matylda

On jest godny mej miłości, tak.
Tak, to właśnie honor
Narzuca zasady
Tej, która cię kocha.
Matylda, zawsze kochająca,
Wejdzie do twego domu
Przyjąć twoją wiarę (...).

Arnold

Tak, to właśnie honor
Narzuca zasady
Tej, którą kocham.
Matylda, zawsze kochająca,
Wejdzie do mego domu
Przyjąć moją wiarę (...).
Wracam na pole chwały...

Matylda

Wróć do chwalebnej walki...

Arnold

Dokonam nowych wyczynów.

Matylda

Dokonaj nowych wyczynów;
Zwycięstwo uszlachetnia.

ARNOLD
Puis-je douter de la victoire
Lorsque j'obéis à vos lois ? Oui –

MATHILDE
Le monde approuvera mon choix ! Oui -
Dans celle qui t'aime
Oui, c'est l'honneur même, *etc.*

ARNOLD
Dans celle que j'aime,
Oui, c'est l'honneur même, *etc.*

MATHILDE
On vient, séparons-nous.

ARNOLD
Vous reverrai-je encore ?

MATHILDE
Oui, demain.

ARNOLD
Ô bonheur !

MATHILDE
Quand renaîtra l'aurore,
Dans l'antique chapelle, en présence de Dieu,
J'entendrai ton dernier Adieu.

ARNOLD
Ô doux bienfait !

MATHILDE
Je te quitte, on s'avance.

ARNOLD
Ciel ! Walter et Guillaume, oui, fuyez leur
présence !
(*Mathilde s'éloigne. Tell et Walter entrent.*)

TELL
Tu n'étais pas seul en ces lieux ?

ARNOLD
Eh bien ?

TELL
Nous craignons de troubler un si doux entretien.

ARNOLD
Je ne m'informe pas de vos desseins.

Arnold
Czy mogę wątpić w zwycięstwo,
Gdy słucham twoich rozkazów? Tak –

Matylda
Świat zaakceptuje mój wybór! Tak –
Tak, to właśnie honor
Narzuca zasady tej, która cię kocha (...)

Arnold
Tak, to właśnie honor
Narzuca zasady tej, którą kocham (...)

Matylda
Ktoś idzie, rozdzielmy się.

Arnold
Zobaczymy się jeszcze?

Matylda
Tak, jutro.

Arnold
Co za szczęście!

Matylda
Gdy wszędzie świt,
W starej kaplicy, w obecności Boga,
Wysłucham twego pożegnania.

Arnold
Jesteś dla mnie taka dobra!

Matylda
Odchodzę, ktoś się zbliża.

Arnold
Na Boga! Walter i Wilhelm, tak, uciekaj stąd!
(*Matylda oddala się. Wchodzi Tell i Walter.*)

Tell
Nie byłeś tu sam przed chwilą?

Arnold
Czemu pytasz?

Tell
Nie chcielibyśmy przerywać tak czulej pogawędki.

Arnold
Nie pytam was o zamiary.

WALTER
Peut-être
Plus qu'un autre
Dois-tu chercher à les connaître.

TELL
Non...qu'importe à Melchthal s'il déserte
nos rangs,
S'il aspire en secret à servir nos tyrans ?

ARNOLD
Qui te l'a dit ?

TELL
Ton trouble, et Mathilde et sa fuite.

ARNOLD
On m'épie, et c'est toi ?

TELL
Moi-même ; ta conduite

Hier jeta le soupçon dans ce cœur alarmé.

ARNOLD
Mais si j'aime...

WALTER
Grand Dieu !

ARNOLD
...mais si je suis aimé ?
Tes soupçons ?...

TELL
...seraient vrais.

ARNOLD
Mon amour ?

WALTER
Est impie.

ARNOLD
Mathilde ?

TELL
Elle est notre ennemie.

WALTER
Parmi nos oppresseurs elle a reçu la vie.

Walter
A być może
Bardziej niż ktokolwiek inny
Powinieneś chcieć je poznać.

Tell
Nie... coś dla Melchthala znaczy opuścić nasze
szeregi,
Jeżeli w tajemnicy pragnie służyć tyranom?

Arnold
Kto ci to powiedział?

Tell
Twe zmieszanie, Matyllda oraz jej ucieczka.

Arnold
Jestem śledzony, i to przez ciebie?

Tell
Przeze mnie we własnej osobie; twoje wczorajsze
zachowanie
Wzbudziło podejrzenie w moim zaniepokojonym
sercu.

Arnold
Lecz jeśli kocham...

Walter
Wielki Boże!

Arnold
... lecz jeśli jestem kochany?
Twe podejrzenia?...

Tell
... okazałyby się prawdą.

Arnold
Moja miłość?

Walter
Jest bluźniercza.

Arnold
Matyllda?

Tell
Jest naszym wrogiem.

Walter
Przyszła na świat wśród naszych gnębieli.

TELL

Et Melchthal lâchement embrasse ses genoux !

ARNOLD

Mais de quel droit votre aveugle furie ?...

TELL

Nos droits ? un mot te les apprendra tous :
Sais-tu bien ce que c'est que d'aimer sa patrie ?

ARNOLD

Vous parlez de patrie, il n'en est plus pour nous.
Je quitte ce rivage
Qu'habitent la discorde et la haine et la peur,
Dignes filles de l'esclavage ;
Je cours dans les combats reconquérir l'honneur.

TELL

Quand l'Helvétie est un champ de supplices
Où l'on moissonne ses enfants,
Que de Gessler tes armes soient complices ;
Combats et meurs pour nos tyrans,
Combats et meurs, *etc.*

ARNOLD

Les camps rappellent mon courage ;
Aux camps règne la loyauté,
Déjà la gloire y marqua mon passage,
Elle remplace aussi la liberté.
Déjà la gloire, *etc.*

WALTER

Pour nous, Gessler préludant aux batailles,

D'un vieillard a tranché les jours ;
Cette victime attend des funérailles,
Elle a des droits à tes secours.
Va ! cours ! elle a des droits à tes secours ! *etc.*
D'un vieillard il a tranché les jours,
Il a des droits à tes secours.

ARNOLD

Ah ! quel affreux mystère !
Un vieillard, dites-vous ?

WALTER

Que la Suisse révère.

ARNOLD

Son nom ?

WALTER

Je dois le taire.

Tell

A Melchthal zradziecko pada do jej stóp!

Arnold

Jakim prawem atakujecie mnie z tak ślepą furią?...

Tell

Jakim prawem? Jedno słowo ci to uzmysłowi:
Czy wiesz, co to oznacza: kochać swą ojczyznę?

Arnold

Mówicie o ojczyźnie, lecz my już jej nie mamy.
Opuszczam te strony,
W których mieszka niezgoda, nienawiść i strach,
Córy godne niewoli;
Teraz zamierzam w walkach odzyskać honor.

Tell

Gdy Helwecja stała się miejscem tortur,
Gdzie ścina się jej dzieci,
Ty, służąc Gesslerowi, będziesz jego współnikiem.
Walcz i umieraj za tyranów,
Walcz i umieraj (...).

Arnold

W walce znów staję się odważny,
W walce króluje lojalność,
Już wcześniej okryłem się w niej chwałą,
Chwała też wolność zastępuje.
Już wcześniej okryłem się w niej chwałą (...).

Walter

Musisz wiedzieć, że Gessler, jeszcze przed
rozpoczęciem walk,
Przerwał nić życia pewnego starca.
Niebawem pogrzeb jego ofiary,
Ma pełne prawo do twej pomocy.
Idź! Biegnij! Ma pełne prawo do twej pomocy! (...)
Przerwał nić życia pewnego starca,
Ma pełne prawo do twej pomocy.

Arnold

Ach! Cóż to za straszna tajemnica!
Starzec, mówicie?

Walter

Którego Szwajcaria wciąż otacza.

Arnold

Jego imię?

Walter

Nie wolno mi go ujawnić.

TELL

Parler, c'est le frapper au cœur

ARNOLD

Mon père !...

WALTER

Oui, ton père ! Melchthal, l'honneur de nos
hameaux,
Ton père, assassiné par la main des bourreaux !

ARNOLD

Qu'entends-je ! ô crime ! hélas ! hélas ! j'expire !

Ses jours qu'ils ont osé proscrire,
Je ne les ai pas défendus !
Ses jours, *etc.*
Mon père, tu m'as dû maudire !
De remords mon cœur se déchire !
Ô ciel, ô ciel ! je ne te verrai plus !

TELL

Il frissonne...

WALTER

Il chancelle,
À peine il respire.

TELL

À peine il respire.

ARNOLD

J'expire !

TELL, WALTER

Il pâlit, le remords le déchire,

De l'amour tous les nœuds sont rompus.

ARNOLD

J'expire !

TELL, WALTER

Son effroi remplace son délire,
Son malheur lui rendra ses vertus.
Le remords le déchire,
Il s'émeut au nom de son père,
Son cœur est abattu pour jamais.
Le malheur j'espère lui rendra ses vertus *etc.*

ARNOLD

Mon père, tu m'as dû maudire !
De remords mon cœur se déchire !

Tell

Wyjawić je to zadać mu cios prosto w serce.

Arnold

Mój ojciec!...

Walter

Tak, twój ojciec! Melchthal, czcigodny
mieszkaniec naszych osad,
Twój ojciec, zamordowany z rąk katów!

Arnold

Co słyszę! Toż to zbrodnia! Nieszczęście!
Nieszczęście! Umieram!
Dni, które ośmielili się mu odebrać,
ja ich nie obroniłem!
Dni, które (...).
Ojcze, musiałeś mnie przekląć!
Wyrzuty sumienia rozrywają me serce na strzępy!
O niebiosy, o niebiosy! Nie ujrzę cię więcej!

Tell

On drży...

Walter

Chwieje się,
Z trudem oddycha.

Tell

Z trudem oddycha.

Arnold

Umieram!

Tell, Walter

Blednie, wyrzuty sumienia rozrywają mu serce na
strzępy,
Wszystkie więzy miłości zostały zerwane.

Arnold

Umieram!

Tell, Walter

Jego przerażenie zajmie miejsce szaleństwa,
Nieszczęście zwróci mu jego cnoty.
Wyrzuty sumienia rozrywają mu serce na strzępy
Jest poruszony losem swego ojca,
Serce jego pozostanie na zawsze przybite.
Nieszczęście – mam nadzieję – zwróci mu jego
cnoty (...).

Arnold

Ojcze, musiałeś mnie przekląć!
Wyrzuty sumienia rozrywają me serce na strzępy!

O ciel, ô ciel ! je ne te verrai plus ! *etc.*
Il est donc vrai !

WALTER
J'ai vu le crime.

ARNOLD
Toi ?

WALTER
J'ai vu se débattre et tomber la victime.

ARNOLD
Grand Dieu ! que faire ?

TELL
Ton devoir.

ARNOLD
Il faut mourir ?

TELL
Il faut vivre !

ARNOLD
Eh bien ! contre Gessler servez mon désespoir.

Dans Altdorf voulez-vous me suivre ?

TELL
Modère les transports où ton âme se livre.

WALTER
Reste et venge à la fois ton père et ton pays.

ARNOLD
Achève donc !

TELL
La nuit, à nos desseins propice,
Nous entoure déjà d'une ombre protectrice.
Tu vas voir dans ces lieux, que Gessler croit
soumis,
Surgir de tous côtés de généreux amis :

Ils comprendront tes larmes.
Au soc de la charrue ils empruntent des armes
Pour conquérir un digne sort,
Ou l'indépendance ou la mort !

TOUS LES TROIS
Ou l'indépendance ou la mort !
Embrasons-nous d'un saint délire !
La liberté pour nous conspire ;

O niebiosa, o niebiosa! Nie ujrzę cię więcej! (...)
Tak więc to prawda!

Walter
Widziałem tę zbrodnię.

Arnold
Ty?

Walter
Widziałem, jak ofiara broniła się i upadła.

Arnold
Wielki Boże! Co robić?

Tell
Spełnij swój obowiązek.

Arnold
Trzeba umrzeć?

Tell
Życ trzeba!

Arnold
Więc towarzyszcie mi w rozpacz, obróćmy ją
przeciwko Gesslerowi.
Pójdziecie za mną do Altdorf?

Tell
Pohamuj porywy serca.

Walter
Zostań, by pomścić i kraj, i ojca.

Arnold
Skończ wreszcie!

Tell
Noc, przychylna naszym zamiarom,
Otoczyła nas już ochroną ciemności.
Zobaczysz, że w tych miejscach, które Gessler
uważa za podporządkowane,
Ze wszystkich stron pojawiają się odważni
przyjaciele:
Zrozumieją twe łzy.
Za broń służą im lemiesz pługów,
Chcą wywalczyć godny los:
Niepodległość albo śmierć!

Wszyscy trzej
Niepodległość albo śmierć!
Rozpalmy w sobie ten święty szal!
Wolność współdziała z nami w ukryciu;

Des cieux mon/ton père nous inspire ;
Vengeons-le, ne le pleurons plus. *etc.*
Pour son pays quand il expire,
Son beau destin semble nous dire :

C'était aux palmes du martyre
À couronner tant de vertus !
C'était aux palmes, *etc.*
Des cieux mon/ton père, *etc.*
Embrasons-nous d'un saint délire, *etc.*
... à couronner tant de vertus.

TELL
Des profondeurs du bois immense
Un bruit confus semble sortir.
Écoutons !

ARNOLD
Écoutons !

TELL
Silence !

WALTER
J'entends de pas nombreux la forêt retentir.

ARNOLD
Le bruit approche...

TELL
Qui s'avance ?

HOMMES D'UNTERWALDEN (*de loin*)
Amis de la patrie ! amis de la patrie !

TELL
Ô bonheur !

ARNOLD
Ô vengeance !

TELL, ARNOLD, WALTER
Honneur, honneur à leur présence !

HOMMES D'UNTERWALDEN
Nous avons su braver, nous avons su franchir
Les périls comme la distance ; *etc.*
Les torrents, les forêts n'ont pu nous retenir.
Sous l'escorte de la prudence
Notre audace au Rutli nous a fait parvenir, *etc.*

TELL
Du canton d'Unterwald, ô vous généreux fils,
Ce noble empressement n'a rien qui nous étonne.

Z niebios mój/twój ojciec zsyła nam natchnienie;
Pomścimy go, skończmy go opłakiwać (...).
Kiedy umiera za swój kraj,
Jego chwalebne przeznaczenie zdaje się nam
mówić:
Tak wiele cnót zasługiwało
na ukoronowanie palmą męczeństwa!
Tak wiele cnót (...)
Z niebios mój/twój ojciec (...)
Rozpalmy w sobie ten święty szal (...)
... na ukoronowanie palmą męczeństwa.

Tell
Z głębi ogromnego lasu
Zdaje się dochodzić bezładny hałas.
Posłuchajmy!

Arnold
Posłuchajmy!

Tell
Cisza!

Walter
Słyszę rozbrzmiewające w puszczy liczne kroki.

Arnold
Hałas się zbliża...

Tell
Kto idzie?

Mężczyźni z kantonu Unterwalden (z oddali)
Przyjaciele ojczyzny! Przyjaciele ojczyzny!

Tell
Co za szczęście!

Arnold
O zemsto!

Tell, Arnold, Walter
Ich obecność to zaszczyt! Niech żyją!

Mężczyźni z kantonu Unterwalden
Udało nam się stawić czoła, udało nam się pokonać
I niebezpieczeństwa, i dzielącą nas odległość; (...)
Ani potoki, ani lasy nie zdołały nas powstrzymać.
Pod eskortą ostrożności
Nasza śmiałość doprowadziła nas do Rütli (...).

Tell
Z kantonu Unterwalden, o odważni synowie,
Ten szlachetny zapal zupełnie nas nie dziwi.

WALTER

On saura l'imiter :
(lointain appel de cor)
de nos frères de Schwyz
J'entends la trompe qui résonne :
De tes enfants sois fier, ô mon pays !
(entrée des hommes de Schwyz)

HOMMES DE SCHWYZ

En ces temps de malheurs,
Une race étrangère
Épiant nos douleurs,
Nous condamne au mystère.
Que ce bois solitaire
Seul connaisse nos pleurs ! *etc.*

TELL *(à Arnold et Walter)*

On pardonne la crainte à de si grands malheurs ;

Mais croyez en mon espérance,
Leurs cœurs répondront à nos cœurs.
Honneur à leur présence !

TELL, ARNOLD, WALTER, HOMMES
D'UNTERWALDEN
Honneur à leur présence !

WALTER

Du seul canton d'Uri nous regrettons l'absence.

TELL

Pour dérober la trace de leurs pas,
Pour mieux cacher nos saintes trames,
Nos frères, sur les eaux, s'ouvrent avec leurs rames
Un chemin qui ne trahit pas.

WALTER

De prompts effets la promesse est suivie,
N'entends-tu pas ?

TELL

Qui vient ?

HOMMES D'URI *(approchant)*

Amis de la patrie ! Amis de la patrie !

ARNOLD, TELL, WALTER, HOMMES
D'UNTERWALDEN ET DE SCHWYZ

Honneur, honneur aux soutiens de nos droits!

HOMMES D'URI, DE SCHWYZ ET
D'UNTERWALDEN

Walter

My zrobimy to samo:
(w oddali sygnał rogu)
Słyszę odgłos trąbki
Naszych braci z kantonu Schwyz:
Kraju mój, bądź dumny ze swych dzieci!
(wejście mężczyzn z kantonu Schwyz)

Mężczyźni z kantonu Schwyz

W tych nieszczęsnych czasach
Zupełnie obcy naród,
Śledząc nasze cierpienia,
Skazuje nas na działanie w ukryciu.
Oby ten opustoszały las
Był jedynym świadkiem naszych łez! (...)

Tell *(do Arnolda i Waltera)*

Przy tak wielkich nieszczęściach wybaczony jest strach;
Lecz wiercie w mą nadzieję,
Ich serca odpowiedzą naszym sercom.
Ich obecność to zaszczyt!

Tell, Arnold, Walter, Mężczyźni z kantonu Unterwalden

Ich obecność to zaszczyt!

Walter

Żal nam tylko, że nie ma tu z nami mieszkańców kantonu Uri.

Tell

By zamaskować ślady kroków,
By lepiej ukryć nasze święte sprzysiężenie,
Nasi bracia torują sobie wiosłami wodny szlak,
Szlak, który ich nie zdradzi.

Walter

Twe słowa szybko się ziściły,
Nie słyszysz?

Tell

Kto idzie?

Mężczyźni z kantonu Uri *(zbliżając się)*

Przyjaciele ojczyzny! Przyjaciele ojczyzny!

Arnold, Tell, Walter, Mężczyźni z kantonów Unterwalden i Schwyz

Niech żyją obrońcy naszych praw!

Mężczyźni z kantonów Uri, Schwyz i Unterwalden

Guillaume, tu le vois,
Trois peuples à ta voix
Sauront, fiers de leurs droits,
Braver un joug infâme.
Parle ! Parle ! et tes fiers accents
Jaillissant de ton âme,
Soudain en traits de flamme
Embraseront nos sens ! *etc.*
Parle ! Parle !

TELL

(se plaçant au milieu des députés des Trois Cantons)

L'avalanche roulant du haut de nos montagnes,
Lançant la mort sur nos campagnes,
Renferme dans ses flancs
Des maux moins dévorants
Que n'en sème après lui chaque pas des tyrans.

WALTER

C'est désormais à nous, c'est à notre courage
À purger ce rivage
De maîtres détestés.

HOMMES DE SCHWYZ

De la guerre c'est la menace ;
Malgré nous la terreur nous glace.

WALTER

Où donc est votre antique audace ?
Mille ans nos aïeux indomptés
Ont défendu leurs vieilles libertés ;
Est-ce en vous que s'éteint leur race ?

HOMMES DE SCHWYZ

Malgré nous la terreur nous glace.

TELL

Courbés aux maux que vous avez soufferts,
Si vous ne sentez plus le fardeau de vos fers,
Songez du moins à vos familles ;
Vos pères, vos femmes, vos filles
N'ont plus d'asile en vos foyers.

WALTER

Il n'est plus parmi nous de toits hospitaliers.

TELL

Amis, contre ce joug infâme
En vain l'humanité réclame ;
Nos oppresseurs sont triomphants.
Un esclave n'a point de femme,

Wilhelmie, widzisz to,
Trzy ludy pod twymi rozkazami
Będą umiały, dumne ze swych praw,
Stawić czoła haniebnemu jarzmu.
Mów! Mów! A twe dumne słowa,
Pochodzące prosto z serca,
Nagle niczym płomienie
Rozpalą nasze zmysły! (...)
Mów! Mów!

Tell

(zajmując centralne miejsce wśród przedstawicieli Trzech Kantonów)

Tocząca się ze szczytów naszych gór lawina,
Niosąca wioskom śmierć,
W swoim pędzie przynosi
Cierpienia mniej niszczące,
Niż zło rozsiewane na każdym kroku przez
tyranów.

Walter

Nadeszła nasza kolej, byśmy z odwagą
Wygnali z tej krainy
Znienawidzonych panów.

Mężczyźni z kantonu Schwyz

To groźba wojny;
Wbrew naszej woli, śmiertelnie nas ona przeraża.

Walter

Gdzie się podziała wasza dawna śmiałość?
Przez tysiąc lat nasi nieujarzmieni przodkowie
Bronili swoich dawnych swobód;
Czy ich ród ma wygasnąć w waszym pokoleniu?

Mężczyźni z kantonu Schwyz

Wbrew naszej woli ogarnia nas strach.

Tell

Jeżeli nie odczuwacie już brzemienia kajdan,
Uginając kark pod ciężarem cierpień,
Pomyślcie chociaż o swych rodzinach;
Wasi ojcowie, żony i córki
W waszych domostwach nie znajdą już
schronienia.

Walter

Nie mamy już u siebie gościnnych domów.

Tell

Przyjaciele, przeciwko temu haniebnemu jarzmu
Ludzkość na próżno protestuje;
Nasi ciemiężcy triumfują.
Niewolnik nie ma żony,

Un esclave n'a point d'enfants !

DÉPUTÉS DES TROIS CANTONS

Un esclave n'a point de femme,
Un esclave n'a point d'enfants !
C'est trop souffrir, que faut-il faire ?

ARNOLD

(secouant tout à coup son abattement)
Venger le trépas de mon père !

DÉPUTÉS DES TROIS CANTONS

Melchthal ! quel crime était le sien ?

ARNOLD

Son crime ? Il aimait sa patrie !

DÉPUTÉS DES TROIS CANTONS

Meurtre abominable, impie !

TELL

Soyons digne enfin du sang
dont nous sortons.
Dans l'ombre et le silence,
Du glaive et de la lance
Armez les trois cantons.

DÉPUTÉS DES TROIS CANTONS

Dans l'ombre et le silence,
Du glaive et de la lance
Armez les trois cantons.

TELL

Demain luira pour nous le jour de vengeance,
Nous seconderez-vous ?

DÉPUTÉS DES TROIS CANTONS

N'en doutez pas, oui, tous.

TELL

Prêts à vaincre ?

DÉPUTÉS DES TROIS CANTONS

Oui, tous !

TELL

Prêts à mourir ?

DÉPUTÉS DES TROIS CANTONS

Oui, tous !

TELL

Que de nos mains les loyales étreintes
Confirment ces promesses saintes.

Niewolnik nie ma dzieci!

Przedstawiciele Trzech Kantonów

Niewolnik nie ma żony,
Niewolnik nie ma dzieci!
To cierpienie nie do zniesienia, co trzeba zrobić?

Arnold

(otrząsając się nagle z przygnębienia)
Pomścić śmierć mego ojca!

Przedstawiciele Trzech Kantonów

Melchthal! Jaką zbrodnię popełnił?

Arnold

Zbrodnię? Kochał swoją ojczyznę!

Przedstawiciele Trzech Kantonów

Okrutne, niegodziwe morderstwo!

Tell

Bądźmy wreszcie godni krwi, z której się
wywodzimy.
W ciemnościach i w ciszy
Uzbróćcie trzy kantony
W miecze i włócznie.

Przedstawiciele Trzech Kantonów

W ciemnościach i w ciszy
Uzbróćcie trzy kantony
W miecze i włócznie.

Tell

Jutro nadejdzie dla nas dzień zemsty,
Czy pomożecie nam?

Przedstawiciele Trzech Kantonów

Bez wątpienia tak, wszyscy.

Tell

Gotowi na zwycięstwo?

Przedstawiciele Trzech Kantonów

Tak, wszyscy!

Tell

Gotowi na śmierć?

Przedstawiciele Trzech Kantonów

Tak, wszyscy!

Tell

Niechaj lojalne uściski naszych rąk
Potwierdzą te święte obietnice.

Jurons, jurons par nos dangers...

TOUS LES AUTRES

Jurons, jurons par nos dangers...

TELL

...Par nos malheurs, par nos ancêtres...

TOUS LES AUTRES

...Par nos malheurs, par nos ancêtres...

TELL

...Au Dieu des rois et des bergers...

TOUS LES AUTRES

...Au Dieu des rois et des bergers...

TELL

...De repousser d'injustes maîtres.

TOUS LES AUTRES

...De repousser d'injustes maîtres.

(avec TELL)

Si parmi nous il est des traîtres,

Si parmi nous il est des traîtres,

Que le soleil, de son flambeau,

Refuse à leurs yeux la lumière,

Le ciel, l'accès à leur lumière,

Et la terre, un tombeau !

Jurons, par nos dangers, *etc.*

Tous nous le jurons, tous nous le jurons !

ARNOLD

Voici le jour !

WALTER

Pour nous c'est un signal d'alarmes.

TELL

De victoire !

WALTER

Quel cri doit y répondre ?

TOUS

Aux armes, aux armes, aux armes !

Przysięgnijmy, przysięgnijmy na czyhające na nas
niebezpieczeństwa...

Wszyscy pozostali

Przysięgnijmy, przysięgnijmy na czyhające na nas
niebezpieczeństwa...

Tell

... Na nasze nieszczęścia, na naszych przodków...

Wszyscy pozostali

... Na nasze nieszczęścia, na naszych przodków...

Tell

... Bogu królów i pasterzy...

Wszyscy pozostali

... Bogu królów i pasterzy...

Tell

... Że pokonamy niesprawiedliwych panów.

Wszyscy pozostali

... Że pokonamy niesprawiedliwych panów.

(z TELLEM)

Jeśli między nami są zdrajcy,

Jeśli między nami są zdrajcy,

Niechaj słońce odmówi

Ich oczom płomienia swego światła,

Niebo – dostępu do swego światła,

A ziemia – grobu!

Przysięgnijmy na czyhające na nas
niebezpieczeństwa (...)

Wszyscy dziś przysięgamy, wszyscy dziś
przysięgamy!

Arnold

A oto wschodzi dzień!

Walter

Dla nas to znak alarmu.

Tell

Zwycięstwa!

Walter

A jakie będzie hasło?

Wszyscy

Do boju! Do boju! Do boju!

TROISIÈME ACTE

Première Scène

L'intérieur d'une vieille chapelle en ruines, attenante au Palais du Gouverneur à Altdorf.

MATHILDE

Arnold, d'où naît ce désespoir ?

Est-ce là cet adieu si tendre

Que j'espérais entendre ?

Vous partez, mais bientôt nous pourrons
nous revoir ?

ARNOLD

Non, je reste où m'enchaîne un terrible devoir ;

Je reste pour venger mon père.

MATHILDE

Qu'espérez-vous ?

ARNOLD

C'est du sang que j'espère.

Je renonce aux faveurs du sort,

Je renonce à tout ce que j'aime,

À la gloire, à vous-même...

MATHILDE

À moi, Melchthal !

ARNOLD

Mon père est mort ;

Il est tombé sous l'homicide glaive.

MATHILDE

Dieu !

ARNOLD

Savez-vous qui dirigea le fer ?

MATHILDE

Ah ! je frémis ! achève !

ARNOLD

Votre effroi l'a nommé : Gessler !

MATHILDE

Gessler !

Pour notre amour plus d'espérance,

Quand ma vie à peine commence,

Pour notre amour, *etc.*

AKT III

Scena 1

Wnętrze starej, zrujnowanej kaplicy, przylegającej do pałacu Gubernatora w Altdorf.

Matylda

Arnoldzie, skąd ta rozpacz?

Czy to tak czule pożegnanie,

Jakie spodziewałam się usłyszeć?

Odchodzisz, lecz niebawem będziemy mogli znów
się spotkać?

Arnold

Nie, pozostanę tam, gdzie muszę spełnić straszny
obowiązek;

Pozostanę, by pomścić mego ojca.

Matylda

Na co masz nadzieję?

Arnold

Że poleje się krew.

Rezygnuję z przychylności losu,

Wyrzekam się wszystkiego, co kocham,

Chwały, ciebie samej...

Matylda

Mnie, Melchthal!

Arnold

Mój ojciec nie żyje;

Zginął od miecza zabójcy.

Matylda

Boże!

Arnold

Czy wiesz, z czyjej ręki?

Matylda

Ach! ja drzę! dokończ!

Arnold

Twe przerażenie wyjawia jego imię: Gessler!

Matylda

Gessler!

Dla naszej miłości nie ma już nadziei.

Gdy życie me zaledwie się rozpoczyna,

Dla naszej miłości (...).

Pour toujours, pour toujours je perds le bonheur.
Oui, Melchthal, d'un barbare
Le forfait nous sépare,
Ma raison, qui s'égare,
A compris ta douleur.
Ma raison, *etc.*
Du sort bravant la servitude,
En vain je t'ai donné ma foi ;
Dans mon cour quelle solitude !
Tu ne seras plus près de moi.
Enfin, pour comble de misère,
Un crime te prive d'un père,
Et je ne puis le pleurer avec toi,
Et je ne puis le pleurer avec toi !
Un crime te prive, *etc.*
Destin, malgré ta rage,
Toujours ce triste cœur
Conservera l'image
De mon libérateur.
Destin, malgré ta rage, *etc.*

ARNOLD
Quel bruit arrive à mon oreille ?
Des chants ! Des cris !

MATHILDE
Gessler s'éveille.

ARNOLD
Le jour le rend à ses forfaits.

MATHILDE
Hélas ! d'une fête guerrière
Ces chants annoncent les apprêts.
Du Gouverneur fuis le palais,
Du Gouverneur fuis le palais,
Toujours sa joie est meurtrière ;
Fuis, si jamais, si jamais je te fus chère !

ARNOLD
Moi, fuir ! Moi, fuir !

MATHILDE
Sur la rive étrangère
Si je ne puis à ta misère
Offrir mes soins consolateurs,
Mon âme te suit tout entière,
Elle est fidèle à tes malheurs.
Mon âme te suit, *etc.*

ARNOLD
Ces chants, ces chants étouffent ta prière,
Leur joie insulte à mes douleurs !

Na zawsze, na zawsze tracę szczęście.
Tak, Melchthal, rozdziela nas
Zbrodnia barbarzyńcy.
Mój zagubiony umysł
Zrozumiał twe cierpienie.
Mój zagubiony umysł (...).
Stawiając czoła zakazom losu,
Na próżno przysięgałam ci wierność;
Cóż za samotność na mym dworze!
Nie będzie cię już przy mnie.
A ponadto, na domiar złego,
Twój ojciec zginął z ręki zabójcy,
A ja nie mogę opłakiwać go z tobą,
A ja nie mogę opłakiwać go z tobą!
Twój ojciec zginął (...)
O przeznaczenie! Mimo twej złości,
To smutne serce na zawsze
Zachowa obraz
Mego wybawiciela.
O przeznaczenie! Mimo twej złości (...).

Arnold
Cóż to za hałas?
Śpiewy! I krzyki!

Matylda
Gessler się budzi.

Arnold
Za dnia powraca do swych zbrodni.

Matylda
Niestety, pieśni te to zapowiedź
Przygotowań do święta wojowników.
Uciekaj z pałacu Gubernatora,
Uciekaj z pałacu Gubernatora,
Jego radość jest zawsze żądna krwi;
Uciekaj, jeśli kiedykolwiek, jeśli kiedykolwiek
byłam ci droga!

Arnold
Ja mam uciekać! Ja mam uciekać!

Matylda
Jeśli nie mogę twej niedoli
Zaoferować pocieszenia,
Całym swym sercem podążę za tobą,
Aż do obcej krainy,
Tobie wierna w nieszczęściach.
Całym swym sercem podążę (...).

Arnold
Te pieśni, te pieśni zagłuszają twe pragnienie.
Ich radość to obraza dla mego cierpienia!

Les entends-tu ? Les entends-tu ?

MATHILDE

Ah ! prends pitié de mes pleurs !

Fuis, si jamais, si jamais je te fus chère !

ARNOLD

Moi, fuir ! Moi, fuir !

MATHILDE

Sur la rive étrangère, *etc.*

Et songe -

ARNOLD

Je songe à mon père !

MATHILDE

En renonçant à nos amours,

C'est lui donner plus que nos jours,

Adieu, Melchthal ! Adieu, Melchthal ! Adieu,

c'est pour toujours !

Ah songe -

ARNOLD

Je songe à mon père !

MATHILDE

En renonçant à nos amours, *etc.*

...c'est pour toujours !

ARNOLD

En renonçant à mes amours, *etc.*

...c'est pour toujours !

En renonçant à mes amours,

C'est lui donner plus que mes jours,

Adieu, Mathilde ! Adieu, c'est pour toujours !

Deuxième Scène

Grande place d'Altdorf, où l'on fait des préparatifs de fête. On voit çà et là des pommiers et des tilleuls. Le château fort de Gessler est au fond. Des ouvriers sont occupés à élever une estrade où doit se placer la Cour ; d'autres plantent, vers le fond du théâtre, un trophée composé des armes du Gouverneur et surmonté de son chapeau.

CHŒUR DES HOMMES

Gloire au pouvoir suprême !

Gloire au pouvoir suprême !

Gloire !

Crainte à Gessler, qui dispense ses lois !

Słyszysz ich? Czy ich słyszysz?

Matylda

Ach! Złituj się nad moimi łzami!

Uciekaj, jeśli kiedykolwiek, jeśli kiedykolwiek
byłam ci droga!

Arnold

Ja mam uciekać! Ja mam uciekać!

Matylda

Aż do obcej krainy, (...).

I pomyśl –

Arnold

Myślę o swoim ojcu!

Matylda

Rezygnując z miłości,

Dajemy mu więcej niż nasze życie,

Żegnaj, Melchthal! Żegnaj, Melchthal! Żegnaj,

to już na zawsze!

Ach pomyśl –

Arnold

Myślę o swoim ojcu!

Matylda

Rezygnując z miłości (...)

... to już na zawsze!

Arnold

Rezygnując z miłości (...)

... to już na zawsze!

Rezygnując z miłości,

Daję mu więcej niż swoje życie,

Żegnaj, Matyldo! Żegnaj na zawsze!

Scena 2

Rynek główny w Altdorf, gdzie trwają przygotowania do święta. Tu i ówdzie rosną jabłonie i lipy. Zamek Gesslera znajduje się w głębi. Robotnicy są zajęci wznoszeniem podestu, na którym będą miejsca dla dworu; inni ustawiają, w głębi teatru, symbole triumfu władcy składające się z broni Gubernatora, nad którymi umieszczają jego kapelusz.

Chór mężczyzn

Chwała najwyższej władzy!

Chwała najwyższej władzy!

Chwała!

Bójcie się Gesslera, który stanowi prawo!

Crainte !
Oui, oui, c'est l'Empereur même
Qui lance l'anathème
Par sa terrible voix !
Oui, oui, c'est l'Empereur même, *etc.*
Gloire au pouvoir suprême, *etc.*

CHŒUR DES FEMMES
Paix au pouvoir qu'on aime !
De Mathilde espérons les lois !
Qu'est-il besoin, qu'est il besoin d'un diadème ?
L'amour est un pouvoir suprême,
Égal à celui des rois.

CHŒUR
Gloire au pouvoir suprême, *etc.*

GESSLER
Vainement dans son insolence
Le peuple brave ma vengeance,
Il doit se soumettre à ma loi,
Il doit se soumettre à ma loi.
(montrant le trophée)
Devant ce signe de puissance
Que chacun se courbe en silence,
Comme il s'incline devant moi,
Comme il s'incline devant moi !
Que chacun, *etc.*
(On fait passer les habitants par groupe, et on les force à s'incliner devant le trophée.)

CHŒUR DES HOMMES
Gloire au pouvoir suprême, *etc.*

CHŒUR DES FEMMES
Paix au pouvoir qu'on aime, *etc.*

CHŒUR
Gloire au pouvoir suprême, *etc.*

GESSLER
(placé sur l'estrade)
Que l'empire germain de votre obéissance
Reçoive le gage aujourd'hui !
Depuis un siècle, sa puissance
Daigne à votre faiblesse accorder un appui.
À pareil jour, nos droits, scellés par la victoire,

S'étendirent sur vos aïeux.
D'un jour si glorieux
Par vos chants, par vos jeux
Célébrez la mémoire,
Je le veux !

Bóicie się!
Tak, tak, to sam Cesarz,
Który rzuca klątwę
Swoim okropnym głosem!
Tak, tak, to sam Cesarz, (...).
Chwała najwyższej władzy! (...)

Chór kobiet
Pokój dla władzy, którą kochamy!
Miejmy nadzieję na rządy Matyldy!
Czyż naprawdę, czyż naprawdę potrzeba diademu?
To miłość jest najwyższą władzą,
Równą władzy królów.

Chór
Chwała najwyższej władzy (...)

Gessler
Na próżno w swej bezczelności
Mej zemście lud się sprzeciwia,
Ma podporządkować się mym prawom,
Ma podporządkować się mym prawom.
(pokazując symbole triumfu)
Przed tą oznaką mocy
Niech każdy pokłoni się w ciszy,
Tak jak kłania się przede mną,
Tak jak kłania się przede mną!
Niech każdy (...)
(Mieszkańcy są przyprowadzani grupami i zmuszani do pokłonenia się przed symbolami triumfu.)

Chór mężczyzn
Chwała najwyższej władzy! (...)

Chór kobiet
Pokój dla władzy, którą kochamy! (...)

Chór
Chwała najwyższej władzy! (...)

Gessler
(stojąc na podeście)
Niech Cesarstwo Niemieckie otrzyma dziś
świadcstwo waszego posłuszeństwa!
Od stu lat jego moc
Raczy waszej słabości udzielać swego wsparcia.
Tego dnia nasze prawa, przypieczętowane
zwycięstwem,
Zostały nałożone na waszych przodków.
Śpiewem i zabawami
Uczcijcie pamięć
Tak chwalebnego dnia.
Tego chcę!

Ici commence la fête. Un des lieutenants de Gessler fait entrer par la force des Tyroliens et des Tyroliennes qui dansent au son des voix seulement.)

TYROLIENNES

Toi que l'oiseau ne suivrait pas,
Sur nos accords règle tes pas !
Dans nos campagnes
Les fils des montagnes
À leurs compagnes
Apprendront tes pas.
Toi que l'oiseau ne suivrait pas,
Sur nos accords règle tes pas !
Toi qui n'es pas
De ces climats,
Vers nos frimas
Tu reviendras.
Dans nos campagnes
Les fils des montagnes
À leurs compagnes
Apprendront tes pas.

TYROLIENS

À nos chants viens mêler tes pas !
Étrangère
Si légère,
Veux-tu plaire ?
Ah ! ne fuis pas.
Fleur nouvelle
Est moins belle
Quand près d'elle
Vont tes pas.
Dans nos campagnes
Les fils des montagnes
À leurs compagnes
Apprendront tes pas.
Fleur nouvelle
Est près d'elle
Pâle et sans appas.
À nos chants viens mêler tes pas !
Étrangère
Si légère, *etc.*
(*Ils dansent.*)

TYROLIENNES

Toi que l'oiseau, *etc.*

TYROLIENS

À nos chants, *etc.*

(Tu rozpoczyna się święto. Jeden z poruczników Gesslera siłą wprowadza Tyrolczyków i Tyrolki, którzy tańczą jedynie przy dźwiękach śpiewu.)

Tyrolki

Ty, za którym nie poleciałby żaden ptak,
Dostosuj swe kroki do naszych akordów!
W naszych wioskach
Synowie gór
Nauczą twych kroków
Swoje żony.
Ty, za którym nie poleciałby żaden ptak,
Dostosuj swe kroki do naszych akordów!
Ty, który nie znasz
Naszych klimatów,
Wrócisz do naszych
Lodowych mgieł.
W naszych wioskach
Synowie gór
Nauczą twych kroków
Swoje żony.

Tyrolczycy

Przyjdź zatańczyć przy naszym śpiewie!
Cudzoziemko,
Taka lekka,
Chcesz się podobać?
Ach! Nie uciekaj.
Świeży kwiat
Traci piękno
Gdy przechodzisz
Obok niego.
W naszych wioskach
Synowie gór
Nauczą twych kroków
Swoje żony.
Świeży kwiat
Jest przy niej
Błady i bez powabu.
Przyjdź zatańczyć przy naszym śpiewie!
Cudzoziemko,
Taka lekka, (...)
(*Tańczą.*)

Tyrolki

Ty, za którym nie poleciałby żaden ptak, (...)

Tyrolczycy

Przyjdź zatańczyć przy naszym śpiewie! (...)

(Les soldats de Gessler contraignent des femmes suisses à danser avec eux, les habitants témoignent par leurs gestes de leur indignation ; à la fin de la danse tout le monde se prosterne devant le trophée. Des soldats entraînent sur l'avant-scène Tell et son fils, qu'ils ont remarqués debout au milieu de la scène.)

RODOLPHE

Audacieux, incline-toi !

TELL

Tu peux, t'armant de sa faiblesse,
Avilir ce peuple, mais moi,
Je reconnais point la loi
Qui me prescrit une bassesse.

RODOLPHE

Misérable !

CHŒUR DES HOMMES SUISSES

Ô moment d'effroi !
Pour lui nous avons tout à craindre !

RODOLPHE

Gouverneur, on brave ta loi.

GESSLER

Quel téméraire ose l'enfreindre ?

RODOLPHE

Il est debout devant toi.

TELL

Debout, j'honore la puissance,
Quand d'un honteux servage elle nous affranchit,
Mais de mon front l'indépendance
Devant Dieu seul fléchit.

GESSLER

Traître, obéis ou tremble !
Ma voix et les périls te menacent ensemble ;
Vois ces armes, vois ces soldats.

TELL

J'écoute, je regarde et ne te comprends pas.

GESSLER

L'esclave rebelle à son maître
Ne frémit pas en prévoyant son sort ?

TELL

Serais-je devant toi, si je craignais la mort ?

(Żołnierze Gesslera zmuszają Szwajcarki do tańczenia z nimi, mieszkańcy gestami wyrażają swoje oburzenie; po zakończeniu tańca wszyscy kłaniają się z pokorą przed symbolami triumfu. Żołnierze wprowadzają na proscenium Tella i jego syna, gdyż nie złożyli oni hołdu władcy.)

Rudolf

Zuchwalcze, pokłoń się!

Tell

Możesz poniżyć ten lud, uzbroiwszy się w jego słabość,
Lecz ja w ogóle nie uznaję prawa,
Które nakazywałoby mi służalczość.

Rudolf

Niegodziwiec!

Chór Szwajcarów

O chwilo trwogi!
Boimy się o niego!

Rudolf

Gubernatorze, ktoś sprzeciwia się twemu prawu.

Gessler

Jaki zuchwalec ośmiela się je naruszać?

Rudolf

Stoi tutaj przed tobą.

Tell

Stojąc, oddaję cześć władzy,
Gdy wyzwala nas ona z hańbiącej niewoli.
Lecz – niepodległości pragnąc – czoło swe pochylę
jedynie przed Bogiem.

Gessler

Zdrajco, bądź posłuszny lub drzyj!
Narażasz się na mój gniew i wiele ryzykujesz;
Spójrz na tę broń, spójrz na tych żołnierzy.

Tell

Słucham, patrzę i nie rozumiem twych słów.

Gessler

Czy niewolnik buntujący się przeciw swemu panu
Nie drży, przewidując swój los?

Tell

Czy stałbym tu przed tobą, gdybym śmierci się bał?

RODOLPHE

Tant d'audace, Seigneur, me le fait reconnaître ;
C'est Guillaume Tell, c'est ce traître
Qui ravit à nos coups
Leuthold le meurtrier.

GESSLER

Saisissez-le, saisissez-le !

SOLDATS (*hésitant*)

C'est là cet archer redoutable,
C'est là cet intrépide nautonier.

GESSLER

Point de pitié coupable ;
C'est là mon prisonnier.

TELL

Puisse-t-il être le dernier !
Puisse-t-il être le dernier !

GESSLER

Tant d'orgueil me lasse,
La foudre s'amasse,
Sur toi qu'elle passe
Et tu fléchiras !

RODOLPHE

Quel excès d'audace !
Il brave, il menace,
Allons, point de grâce,
Désarmons son bras.

GESSLER

Quel excès d'audace !
Tant d'orgueil me lasse,
Non, point de grâce,
Désarmons son bras.

TELL

Mortelle disgrâce !
(*bas, à son fils*)
Espoir de ma race,
Ô toi que j'embrasse,
Porte au loin, porte au loin tes pas !
Espoir de ma race, *etc.*

GESSLER

Vois, la peur le glace,
Vois, la peur le glace,
Il craint le trépas,
Il craint le trépas, *etc.*
Oui ! oui !

Rudolf

Taka zuchwałość, panie, pozwala mi go rozpoznać;
To Wilhelm Tell, ten zdrajca,
Który uratował przed naszymi ciosami
Leutholda, zabójcę.

Gessler

Schwytajcie go, schwytajcie go!

Żołnierze (*wahając się*)

To ten niebezpieczny łucznik,
To ten nieustraszony sternik.

Gessler

Nie ma litości dla winnego;
Jest moim więźniem.

Tell

Oby ostatnim!
Oby ostatnim!

Gessler

Tracę cierpliwość przy tej wyniosłości.
Zbierają się gromy,
Przejdą nad twoją głową
I ogniesz się wreszcie!

Rudolf

Cóż za brak pokory!
Sprzeciwia się i grozi.
Nie okazujemy łaski,
Rozbroimy go.

Gessler

Cóż za brak pokory!
Tracę cierpliwość przy tej wyniosłości.
Nie, nie okazujemy łaski,
Rozbroimy go.

Tell

Śmiertelna niełaska!
(*cicho, do syna*)
Nadziejo mego rodu,
Teraz cię uściskam.
Odejdź stąd, odejdź jak najdalej stąd!
Nadziejo mego rodu (...).

Gessler

Spójrz, strach go ogarnął,
Spójrz, strach go ogarnął,
Obawia się śmierci,
Obawia się śmierci (...).
Tak! Tak!

JEMMY

Que ta peur s'efface,
C'est ici ma place,
Laisse-moi par grâce
Mourir dans tes bras !
Ah ! laisse-moi, *etc.*

RODOLPHE

Pour lui point de grâce,
Il court au trépas,
Oui ! Oui !

GESSLER

Tant d'orgueil me lasse,
La foudre s'amasse, *etc.*

TELL

Ô toi que j'embrasse,
Porte au loin tes pas !, *etc.*

RODOLPHE

Quel excès d'audace !
Il brave, il menace,
Désarmons son bras,
Allons, désarmons son bras, *etc.*

JEMMY

Que ta peur, que ta peur s'efface,
C'est ici, c'est ici ma place, *etc.*

SOLDATS

Quel excès d'audace !
Désarmons son bras, *etc.*
(*On retire des mains de Tell son arbalète et son carquois.*)

TELL (*bas, à Jemmy*)

Rejoins ta mère, je l'ordonne,
Qu'aux sommets de nos monts la flamme
brille et donne
Aux trois cantons le signal des combats !

GESSLER (*retenant l'enfant*)

Arrête, -
(*à part*)
leur tendresse éclaire ma vengeance -
(*à Tell*)
Réponds, toi qui m'oses braver,
C'est ton enfant ?

TELL

Le seul.

Jemmy

Pokonaj swój strach,
Moje miejsce jest tutaj,
Pozwól mi, z łaski swojej,
Umrzeć w twych ramionach!
Ach! Pozwól mi (...)

Rudolf

Nie będzie dla niego łaski,
Sam dąży do śmierci,
Tak! Tak!

Gessler

Tracę cierpliwość przy tej wyniosłości.
Zbierają się gromy (...)

Tell

Teraz cię uściskam.
Odejdź jak najdalej stąd! (...)

Rudolf

Cóż za brak pokory!
Sprzeciwia się i grozi.
Rozbroimy go,
Chodźmy, rozbroimy go (...).

Jemmy

Pokonaj swój strach, pokonaj swój strach,
Moje miejsce jest tutaj, jest tutaj (...).

Żołnierze

Cóż za brak pokory!
Rozbroimy go, (...)
(*Odbierają Tellowi jego kuszę i kołczan.*)

Tell (*cicho, do Jemmy'ego*)

Rozkazuję ci: idź do matki,
Dopilnuj, by na szczytach naszych gór zapłonął
ogień,
Dając trzem kantonom sygnał do walki!

Gessler (*zatrzymując dziecko*)

Stój, -
(*do siebie*)
Ich czułość rozpala mą żądzę zemsty -
(*do Tella*)
Odpowiedz, ty, który śmiesz mi się sprzeciwiać,
To twoje dziecko?

Tell

Jedyne.

GESSLER

Tu voudrais le sauver ?

TELL

Le saveur ? lui ? quel est son crime ?

GESSLER

Sa naissance,
Tes discours, tes projets, ta coupable insolence.

TELL

Moi seul je t'ai bravé, c'est moi qu'il faut punir.

GESSLER

Sa grâce est dans tes mains, et tu peux l'obtenir.

Pour un habile archer partout on te renomme.
(à Rodolphe, en détachant une pomme d'un arbre voisin)

Sur la tête du fils qu'on place cette pomme.
(à Tell)

Tu vas d'un trait certain l'enlever à mes yeux ;
Ou vous périrez tous les deux.

TELL

Que dis-tu ?

GESSLER

Je le veux.

TELL

Quel horrible décret ! sur mon fils ! - je m'égare –

Tu pourrais ordonner, barbare !
Non, le crime est trop grand.

GESSLER

Obéis.

TELL

Ah ! tu n'as pas d'enfant !
Il est un Dieu, Gessler !

GESSLER

Un maître.

TELL *(montrant le ciel)*

Il nous entend !

GESSLER

C'est trop tarder, cède sur l'heure.

Gessler

Chciałbyś je ocalić?

Tell

Ocalić go? Jego? Jaką zbrodnię popełnił?

Gessler

Pochodzenia.
Twe mowy, twe projekty, twa karygodna arogancja.

Tell

Sam ci się sprzeciwiłem, to mnie trzeba ukarać.

Gessler

Jego ułaskawienie jest w twoich rękach i możesz je uzyskać.

Wszyscy cię znają jako zręcznego łucznika.
(do Rudolfa, zrywając jabłko z sąsiedniego drzewa)

Niech to jabłko znajdzie się na głowie syna.
(do Tella)

Celnym strzałem zestrzelisz je na moich oczach,
Albo obaj zginiecie.

Tell

Co mówisz?

Gessler

Taka jest moja wola.

Tell

Cóż za potworny rozkaz! na mym synu! – nie
pojmuję –
Tylko ty mogłeś wydać taki rozkaz, barbarzyńco!
Nie, zbrodnia jest zbyt wielka.

Gessler

Bądź posłuszny.

Tell

Ach! Nie masz dzieci!
Gesslerze, Bóg istnieje!

Gessler

Pan.

Tell *(pokazując niebo)*

Słysz nas!

Gessler

Nie zwlekaj, ustąp wreszcie.

TELL
Je ne le puis.

GESSLER
Que son fils meure !

TELL
Arrête ! Abominable loi !
Tu triomphes de ma faiblesse ;
Le péril de Jemmy m'impose une bassesse,
Gessler ; et je fléchis le genou devant toi.
(Il s'agenouille.)

GESSLER
Voilà cet archer redoutable,
Voilà cet intrépide nautonier !
La peur l'atteint, un mot l'accable.

TELL *(se relevant)*
Ce châtiment du moins est équitable ;
Tu me punis d'avoir pu m'oublier.

JEMMY
Mon père, songe à ton adresse.

TELL
Ah, je crains tout de ma tendresse.

JEMMY
Donne ta main, donne ta main, interroge mon cœur ;
Sous ta flèche il battra sans peur.

TELL
Je te bénis en répandant des larmes,
Et je reprends ma force sur ton sein.
Le calme de ton cœur a raffermi ma main.
Plus de faiblesse, plus d'alarmes ;
Qu'on me rende mes armes :
Je suis Guillaume Tell enfin !
(On rend à Tell son arbalète et son carquois qu'il vide à terre. Il choisit deux traits et en cache un sous ses vêtements.)

GESSLER
Qu'on attache l'enfant !
(À ce moment, on voit un des pages de Mathilde quitter la scène et se diriger, en courant, vers le château.)

JEMMY
M'attacher ? quelle injure !
Non, non, libre au moins je mourrai.
J'expose au coup fatal ma tête sans murmure,
Et sans pâlir je l'attendrai.

Tell
Nie mogę.

Gessler
Niech jego syn umrze!

Tell
Stój! Cóż za okrutny rozkaz!
Triumfujesz nad moją słabością;
Zagrożenie Jemmy'ego narzuca mi służalczość,
Gesslerze; padam przed tobą na kolana.
(Kłeka.)

Gessler
To jest ten niebezpieczny łucznik,
To ten nieustraszony sternik!
Strach go dopadł, jedno słowo przytłacza.

Tell *(wstając)*
Ta kara jest przynajmniej sprawiedliwa;
Karzesz mnie za to, że się zapomniałem.

Jemmy
Ojcze: pomyśl, jak zręczny jesteś.

Tell
Ach, ma czułość może mnie zawieść.

Jemmy
Daj rękę, połóż rękę, spytaj moje serce;
Pod twą strzałą bić będzie bez strachu.

Tell
Błogosławię cię, przelewając me łzy,
I na twojej piersi zbieram na powrót siły.
Spokój twego serca wzmocnił moją rękę,
Nie jest już słaba, nie bije na alarm;
Oddajcie mi broń:
Jestem Wilhelmem Tellem!
(Tell otrzymuje z powrotem swoją kuszę i kołczan, który opróżnia na ziemi. Wybiera dwie strzały i jedną z nich chowa pod ubraniem.)

Gessler
Przywiążcie dziecko!
(W tej chwili widać, jak jeden z paziów Matyldy opuszcza scenę i kieruje się, biegiem, w stronę zamku.)

Jemmy
Związać mnie? To zniewaga.
Nie, nie, przynajmniej umrę wolny.
Wystawię się bezgłośnie na strzałę przeznaczenia,
A oczekując jej, nawet nie zblednę.

CHŒUR DES SUISSES

Quoi ! les accents de l'innocence
Ne désarment pas sa vengeance ?

JEMMY

(en voyant son père préparer ses armes)
Courage, mon père !

TELL

À sa voix
Ma main laisse échapper mes armes,
Mes yeux sont obscurcis de dangereuses larmes...
(à Gessler)
Mon fils ! mon fils ! que je l'embrasse une
dernière fois.
(Gessler fait un signe d'acquiescement, et Jemmy court vers son père.)
(à Jemmy)
Sois immobile, et vers la terre
Incline un genou suppliant.
Invoque Dieu, invoque Dieu, c'est lui seul,
mon enfant,
Qui dans le fils peut épargner le père.
Demeure ainsi, mais regarde les cieux,
Demeure ainsi, mais regarde les cieux.
En menaçant cette tête si chère,
Cette pointe d'acier peut effrayer tes yeux.
Le moindre mouvement, le moindre mouvement...
Jemmy, Jemmy, songe à ta mère !
Elle nous attend tous les deux !
Jemmy, Jemmy, songe à ta mère, etc.
(Jemmy regagne le poteau avec rapidité ; Tell parcourt d'un œil morne toute l'enceinte. Lorsque son regard s'arrête sur Gessler, il porte la main à la place où la seconde flèche est cachée ; il vise enfin, tire, et soudain la pomme est loin de l'enfant.)

CHŒUR DES SUISSES

Victoire ! victoire !

JEMMY

Mon père !

CHŒUR DES SUISSES

Sa vie est sauvée !

TELL

Ciel !

GESSLER

Quoi ! la pomme enlevée !

Chór Szwajcarów

Cóż! Czy głosy niewinności
Nie zniweczą jego zemsty?

Jemmy

(widząc, jak ojciec przygotowuje broń)
Odwagi, ojczy!

Tell

Na dźwięk jego głosu
broń wysuwa mi się z rąk,
A oczy przesłaniają niebezpieczne łzy...
(do Gesslera)
Mój syn! mój syn! chcę go uściskać
ostatni raz.
(Gessler wydaje sygnał zgody, i Jemmy biegnie do ojca.)
(do Jemmy'ego)
Stój nieruchomo i w stronę ziemi
skłoń błagalnie jedno kolano.
Wzywaj Boga, błagaj Boga,
Jedynie on, synu mój,
Może poprzez dziecko oszczędzić ojca.
Pozostań tak, lecz patrz w niebiosy,
Pozostań tak, lecz patrz w niebiosy.
Zagrażając tej tak kochanej głowie,
To stalowe ostrze może przerazić twe oczy.
Najmniejszy ruch, najmniejszy ruch...
Jemmy, Jemmy, myśl o matce!
Ona czeka na nas obu!
Jemmy, Jemmy, myśl o matce (...).
(Jemmy szybko wraca na swoje miejsce przy słupie; Tell obiega posępnym wzrokiem całą przestrzeń dookoła. Gdy jego spojrzenie zatrzymuje się na Gesslerze, ręką dotyka miejsca, gdzie schował drugą strzałę; wreszcie celuje, strzela, i nagle jabłko odfruwa daleko od głowy dziecka.)

Chór Szwajcarów

Zwycięstwo! Zwycięstwo!

Jemmy

Ojczy!

Chór Szwajcarów

Uratował mu życie!

Tell

O nieba!

Gessler

Co! jabłko strącone strzałą!

CHŒUR DES SUISSES
La pomme est enlevée,
Guillaume est triomphant !

GESSLER
Ô fureur !

CHŒUR DES SUISSES
Ô bonheur !

GESSLER
Ô fureur !

CHŒUR DES SUISSES
Ô bonheur !
Victoire ! victoire ! victoire !

JEMMY
Ma vie est sauvée :
Mon père pouvait-il immoler son enfant ?

TELL
Je ne vois plus, je me soutiens à peine ;
Est-ce bien toi, mon fils ? Je succombe au bonheur.

JEMMY
(entrouvrant les vêtements de Tell)
Ah ! secourons mon père !

GESSLER
Il échappe à ma haine.
(apercevant la seconde flèche)
Que vois-je ?

TELL
Ah ! j'ai sauvé mon trésor le plus cher !

GESSLER
À qui destinais-tu ce trait ?

TELL
À toi, Gessler !

GESSLER
Tremble !

TELL *(embrassant son fils)*
Je n'ai plus peur.

GESSLER
Rodolphe, qu'on l'enchaîne !
(Mathilde entre accompagnée de ses femmes et de ses pages.)

Chór Szwajcarów
Jabłko strącone strzałą,
A Wilhelm triumfuje!

Gessler
Jestem wściekły!

Chór Szwajcarów
To szczęście!

Gessler
Jestem wściekły!

Chór Szwajcarów
To szczęście!
Zwycięstwo! Zwycięstwo! Zwycięstwo!

Jemmy
Moje życie zostało uratowane.
Czy ojciec mógł złożyć w ofierze swe dziecko?

Tell
Nic nie widzę, ledwie trzymam się na nogach;
Czy to ty, synu? Ze szczęścia brak mi sił.

Jemmy
(rozchylając ubrania Tella)
Ach! Pomóżmy ojcu!

Gessler
Ujdzie mej nienawiści.
(dostrzegając drugą strzałę)
Cóż tu widzę?

Tell
Ach! Uratowałem mój najdroższy skarb!

Gessler
Komu przeznaczona była ta strzała?

Tell
Tobie, Gesslerze!

Gessler
Bój się!

Tell *(ściskając syna)*
Już się nie boję.

Gessler
Rudolfie, zakujcie go w łańcuchy!
(Wchodzi Matylda w towarzystwie dam dworu i paziów.)

MATHILDE

Qu'ai-je appris ? qu'ai je appris ? Sacrifice
affreux !

CHŒUR DES SUISSSES

Faut-il encore trembler pour eux ?

CHŒUR DES SOLDATS

Ils doivent périr tous les deux.

GESSLER

Je n'abrègerai point des jours si misérables,
Je l'ai promis ; mais tous deux sont coupables
Et tous deux dans les fers attendront le trépas.

MATHILDE

Quoi ! son fils ? un enfant ! Seigneur,
seigneur, il faut m'entendre.

GESSLER

L'ordre est donné, rien ne peut le suspendre.
Le fils aussi !

MATHILDE

Vous ne l'obtiendrez pas, non, non, non, non.
Au nom du souverain,
Je le prends sous ma garde.
Au nom du souverain,
Je le prends sous ma garde.
Quand tout un peuple indigné vous regarde,
Osez, osez l'arracher de mes bras !
Quand tout un peuple, *etc.*

RODOLPHE

Cédez : Guillaume au moins nous reste.

FEMMES DE MATHILDE

Heureux secours, bonté céleste !

SOLDATS

Cédons, le père au moins nous reste.

CHŒUR DES SUISSSES

Ô cher Guillaume, sort funeste !
Des fers puniront ta vertu,
Des fers puniront ta vertu.

RODOLPHE

Ils murmurent, les entends-tu ?

GESSLER

L'audace du captif a passé dans leur haine.
Sur les eaux, cette nuit,

Matylda

Czego się dowiedziałam? Czego się
dowiedziałam? Cóż za straszne ofiara!

Chór Szwajcarów

Czy trzeba jeszcze za nich drzeć?

Chór żołnierzy

Obydwaj umrzeć muszą.

Gessler

Nie mam zamiaru skracać ich i tak nędznych dni,
Co obiecałem; lecz obydwaj są winni
I obydwaj w kajdanach będą czekać na śmierć.

Matylda

Co? Jego syn? To dziecko! Panie,
Panie, musisz mnie wysłuchać.

Gessler

Rozkaz został wydany, nic nie może go zmienić.
Syn również!

Matylda

Nie dostaniesz go, nie, nie, nie, nie.
W imieniu panującego władcy
Biorę go pod swą opiekę.
W imieniu panującego władcy
Biorę go pod swą opiekę.
Gdy patrzy na ciebie cały wzburzony naród,
Ośmiel się tylko wyrwać go z moich rąk!
Gdy patrzy na ciebie cały wzburzony naród (...).

Rudolf

Ustąp, Panie: mamy przynajmniej Wilhelma.

Damy dworu Matyldy

Szczęśliwa pomoc, łaska niebios!

Żołnierze

Ustąpmy, przynajmniej ojciec nam został.

Chór Szwajcarów

O drogi Wilhelmie, nieszczęsny twój los!
Kajdany będą twą karą za cnotę,
Kajdany będą twą karą za cnotę.

Rudolf

Oni coś szepczą, słyszysz ich?

Gessler

Śmiałość więźnia wzmocniła ich nienawiść.
Dzisiejszej nocy przepłynę z nim

vers Kussnac je l'entraîne.

RODOLPHE

Sur les eaux ! mais les vents, l'orage ?...

GESSLER (*montrant Tell*)

Vain effroi !

L'habile nautonier n'est-il pas avec moi ?

L'habile nautonier n'est-il pas avec moi ?

Au château-fort que le lac environne,

L'attend, l'attend un supplice nouveau.

CHŒUR DES SUISSSES

Grâce ! grâce ! grâce !

GESSLER

Apprenez comment Gessler pardonne :

Aux reptiles je l'abandonne,

Et leur horrible faim lui répond d'un tombeau.

JEMMY

Ô mon père !

TELL

Ô Jemmy !

CHŒUR DES SUISSSES

Grâce ! grâce ! grâce !

GESSLER

Jamais ! non, non, non, jamais !

MATHILDE

Barbare !

GESSLER

Quand l'orgueil les égare,

De leur sang être avare

C'est trahir mon courroux ! *etc.*

RODOLPHE, SOLDATS

Quand l'orgueil les égare,

De leur sang être avare

C'est te perdre avec nous ! *etc.*

MATHILDE

C'est sa mort qu'il prépare,

De son fils je m'empare,

Qu'il s'éloigne avec nous ! *etc.*

JEMMY (*à Mathilde*)

Quand la loi d'un barbare

De ses bras me sépare,

Je n'espère qu'en vous ! *etc.*

Po wodach jeziora w stronę Kussnac.

Rudolf

Po wodach jeziora! A wiatry, burza?...

Gessler (*pokazując Tella*)

Nie ma się czego bać!

Przecież ten zręczny sternik będzie ze mną.

Przecież ten zręczny sternik będzie ze mną.

A w zamku położonym pośród wód jeziora

Czekają go nowe męczarnie.

Chór Szwajcarów

Łaski! Łaski! Łaski!

Gessler

Uczcie się, jak wygląda moje wybaczenie:

Rzucę go na żer gadom,

A ich potworny głód zakończy jego dni.

Jemmy

O mój ojczy!

Tell

O Jemmy!

Chór Szwajcarów

Łaski! Łaski! Łaski!

Gessler

Nigdy! Nie, nie, nie, nigdy!

Matylda

Barbarzyńca!

Gessler

Kiedy zwodzi ich pycha,

To okazując łaskę,

Stałbym się zdrajcą własnego gniewu! (...)

Rudolf, Żołnierze

Kiedy zwodzi ich pycha,

To okazanie łaski

Zgubiłoby nas wszystkich! (...)

Matylda

On szykuje mu śmierć,

Zabieram stąd jego syna,

Niech oddali się z nami! (...)

Jemmy (*do Matyldy*)

Gdy prawo barbarzyńcy

Wydziera mnie z jego ramion,

W tobie cała moja nadzieja! (...)

TELL

Quand ma mort se prépare
Que mon fils, ô barbare !
Se dérobe à tes coups ! *etc.*

CHŒUR DES SUISSES

C'est sa mort qu'il prépare.
La vertu la plus rare
Va tomber sous ses coups ! *etc.*

GESSLER

Peuple, qu'on se retire
Ou le coupable expire, ou le coupable expire.
(*touchant sa dague*)
J'en atteste ce fer !
(*À ces mots succède un moment de stupeur parmi le peuple.*)

RODOLPHE (*à mi-voix*)

Ils gardent le silence.

SOLDATS

Ils gardent le silence.

CHŒUR DES SUISSES

Assurons en silence...

GESSLER, SOLDATS

Ils craignent ma/sa vengeance.

CHŒUR DES SUISSES

...Les coups de la vengeance.

TELL

(*d'une voix très forte et secouant ses chaînes*)
Anathème à Gessler !

RODOLPHE

Subir tant d'insolence,
Ô tourments de l'enfer,
Ô tourments de l'enfer !

JEMMY ET LE CHŒUR DES SUISSES

(*s'agitant et se rapprochant*)
Écoutez la sentence : anathème à Gessler !

GESSLER (*montrant les Suisses*)

Si l'un d'entr'eux s'avance,
(*désignant Tell*)
Qu'il tombe sous le fer.

Tell

Gdy moja śmierć się zbliża,
Niech mój syn, barbarzyńco!
Uniknie twoich ciosów! (...)

Chór Szwajcarów

On szykuje mu śmierć,
Tak najcenniejsza cnota
Zniknie od jego ciosów! (...)

Gessler

Ludzie, cofnijcie się
Lub winny zginie, lub winny zginie.
(*dotykając sztyletu*)
Biorę to ostrze na świadka!
(*Po tych słowach następuje chwila osłupienia wśród ludu.*)

Rudolf (*półgłosem*)

Stoją w milczeniu.

Żołnierze

Stoją w milczeniu.

Chór Szwajcarów

Zapewnijmy w ciszy...

Gessler, Żołnierze

Boją się mojej/jego zemsty.

Chór Szwajcarów

... Nadejście zemsty.

Tell

(*bardzo silnym głosem, potrząsając łańcuchami*)
Przeklęty niech będzie Gessler!

Rudolf

Znieść tyle bezczelności,
O udręki piekielne!
O udręki piekielne!

Jemmy i Chór Szwajcarów

(*w bezładnym poruszeniu, zbliżając się*)
Posłuchajcie wyroku: Przeklęty niech będzie Gessler!

Gessler (*pokazując Szwajcarów*)

Jeżeli jeden z nich zbliży się,
(*wskazując Tella*)
Niech on zginie od uderzenia miecza.

MATHILDE
Ah ! fuyons Gessler !

SOLDATS
Vive Gessler !

TELL, CHŒUR DES SUISSES
Anathème à Gessler !

RODOLPHE
Subir tant d'insolence, *etc.*

JEMMY ET LE CHŒUR DES SUISSES
Écoutez la sentence, *etc.*

GESSLER
Si l'un d'entre'eux s'avance, *etc.*

MATHILDE
Ah ! fuyons Gessler !

SOLDATS
Vive Gessler ! Vive Gessler !

MATHILDE, JEMMY, TELL, CHŒUR DES
SUISSES
À tant de violence...

RODOLPHE, GESSLER, SOLDATS
Subir tant d'insolence -

MATHILDE, JEMMY, TELL, CHŒUR DES
SUISSES
...On répond par du fer.

RODOLPHE, GESSLER, SOLDATS
Ô tourments de l'enfer !

MATHILDE, JEMMY, TELL
Anathème à Gessler ! Anathème à Gessler ! *etc.*

RODOLPHE
Ô tourments de l'enfer ! ô tourments de l'enfer *etc.*

GESSLER
On connaîtra Gessler, on connaîtra Gessler ! *etc.*

SOLDATS
Vive, vive, vive Gessler ! *etc.*

Matylda
Ach! Uciekajmy jak najdalej od Gesslera!

Żołnierze
Niech żyje Gessler!

Tell, Chór Szwajcarów
Przeklęty niech będzie Gessler!

Rudolf
Znieść tyle bezczelności, (...)

Jemmy i Chór Szwajcarów
Posłuchajcie wyroku (...)

Gessler
Jeżeli jeden z nich zbliży się, (...)

Matylda
Ach! Uciekajmy jak najdalej od Gesslera!

Żołnierze
Niech żyje Gessler! Niech żyje Gessler!

Matylda, Jemmy, Tell, Chór Szwajcarów
Na tak okrutną przemoc...

Rudolf, Gessler, Żołnierze
Znieść tyle bezczelności –

Matylda, Jemmy, Tell, Chór Szwajcarów
... Odpowiada się walką.

Rudolf, Gessler, Żołnierze
O udręki piekielne!

Matylda, Jemmy, Tell
Przeklęty niech będzie Gessler! Przeklęty niech
będzie Gessler! (...)

Rudolf
O udręki piekielne! O udręki piekielne! (...)

Gessler
Poznacie, kim jest Gessler, poznacie, kim jest
Gessler! (...)

Żołnierze
Niech żyje, niech żyje, niech żyje Gessler! (...)

CHŒUR DES SUISSES

(sur la place, sur les toits, sur les arbres)

Anathème à Gessler ! Anathème à Gessler ! etc.

(Gessler, Rodolphe et les soldats s'ouvrent un chemin à travers la foule, entraînant Tell. Mathilde emmène Jemmy. Les soldats chargent la foule qui se disperse dans la plus grande consternation.)

APPENDICE

JEMMY *(à son père)*

Ah ! que ton âme se rassure,

Le ciel, les droits de la nature

Vont lui parler pour nous.

Ah ! que ton âme se rassure, etc.

(à Gessler)

Vois sa douleur, songe à mon âge,

Tu veux contre son fils qu'il dirige ses coups,

Sur un enfant tu fais tomber ta rage ?

Mais dans mon sein il a mis son courage,

Si même au gré de ton courroux

Le trépas devient mon partage,

Va, de sa main il me semblera doux, etc.

(à son père)

Ah ! que ton âme se rassure,

Le ciel, les hommes, la nature ne sont ils
pas pour nous ?, etc.

J'attends l'épreuve avec courage,

Et je l'attends à tes genoux.

Je l'implore, je l'implore avec courage,

Oui, je l'attends à tes genoux.

La mort que j'envisage

Sourit à mon jeune âme,

J'attends l'épreuve avec courage,

Je l'implore, je l'implore à tes genoux.

La mort que j'envisage, etc.

Ah ! que ton âme se rassure, etc.

...je l'implore à tes genoux !

Chór Szwajcarów

(na placu, na dachach, na drzewach)

Przeklęty niech będzie Gessler! Przeklęty niech
będzie Gessler! (...)

*(Gessler, Rudolf i żołnierze torują sobie drogę
przez tłum, ciągnąc za sobą Tella. Matylda zabiera
Jemmy'ego. Żołnierze atakują tłum, który
rozprasza się w wielkim popłochu.)*

DODATEK

Jemmy *(do ojca)*

Ach! Niech twa dusza będzie spokojna,

Niebiosa, prawa natury,

Będą z nią rozmawiać w naszym imieniu.

Ach! Niech twa dusza będzie spokojna (...)

(do Gesslera)

Dostrzeż jego cierpienie, pomyśl, ile mam lat,

Chcesz, by zwrócił broń przeciwko synowi,

Kierujesz swą wściekłość na dziecko?

Lecz ja po nim odziedziczyłem odwagę,

I jeśli nawet z powodu twego gniewu

Śmierć stanie się moim udziałem,

Zgadzam się, z jego ręki wyda mi się łagodna (...).

(do ojca)

Ach! Niech twa dusza będzie spokojna,

Czyż niebo, ludzie, natura

Nie są dla nas? (...)

Z odwagą czekam na chwilę próby

I czekam na nią na kolanach.

Błagam o nią, błagam o nią odważnie,

Tak, czekam na nią na kolanach.

Śmierć, o której myślę,

Uśmiecha się do mej młodej duszy

Z odwagą czekam na chwilę próby

I błagam o nią, błagam o nią na kolanach.

Śmierć, o której myślę, (...)

Ach! Niech twa dusza będzie spokojna, (...)

... błagam o nią na kolanach!

QUATRIÈME ACTE

Première Scène

Habitation du vieux Melchthal

ARNOLD (*seul*)

Ne m'abandonne pas, espoir de la vengeance !
Guillaume est dans les fers, et mon impatience
Presse le moment des combats.
Dans cette enceinte quel silence !
J'écoute : je n'entends que le bruit de mes pas.
Chassons une terreur secrète !
Entrons !
Devant le seuil, malgré moi je m'arrête ;
Mon père est mort, je n'y rentrerai pas.
Asile héréditaire,
Où mes yeux s'ouvrirent au jour,
Hier encore, ton abri tutélaire
Offrait un père à mon amour.
J'appelle en vain, douleur amère !
J'appelle en vain, douleur amère !
J'appelle, il n'entend plus ma voix !
J'appelle, il n'entend plus ma voix !
Murs chéris qu'habitait mon père,
Je viens vous voir pour la dernière fois !
Je viens vous voir, *etc.*
Asile héréditaire,
Où mes yeux s'ouvrirent au jour,
Murs chéris qu'habitait mon père,
Je viens vous voir pour la dernière fois !
Je viens vous voir, *etc.*

CHŒUR DES CONFÉDÉRÉS (*au dehors*)
Vengeance ! Vengeance !

ARNOLD
Quel espoir...j'entends des cris d'alarmes.

CONFÉDÉRÉS
Vengeance ! Vengeance !

ARNOLD
Ce sont mes compagnons, je les vois accourir.

CONFÉDÉRÉS
Guillaume est prisonnier et nous sommes sans
armes !
Nous voulons tous le secourir.
Des armes ! des armes ! et nous saurons mourir.

AKT IV

Scena 1

Siedziba starego Melchthala

Arnold (*sam*)

Zemsty nadziejo, nie opuszczaj mnie!
Wilhelm jest w niewoli, a ma niecierpliwość
Przyspiesza chwilę walki.
Jakaż cisza w tym miejscu!
Nasłuchuję i słyszę tylko dźwięk mych kroków.
Wygnałmy ukryty strach.
Wejźmy!
Wbrew sobie, zatrzymuję się przed progiem;
Mój ojciec nie żyje, nie wejść tam.
Domu rodzinnego od pokoleń,
Gdzie kiedyś przyszedłem na świat,
Jeszcze wczoraj twe opiekuńcze schronienie
Dawało ojca mej miłości.
Na próżno wołam, gorzki bólu!
Na próżno wołam, gorzki bólu!
Wołam, lecz on nie słyszy już mego głosu!
Wołam, lecz on nie słyszy już mego głosu!
Drogi ściany domu, gdzie mieszkał mój ojciec,
Przychodzę zobaczyć was po raz ostatni!
Przychodzę zobaczyć was (...).
Domu rodzinnego od pokoleń,
Gdzie kiedyś przyszedłem na świat,
Drogi ściany domu, gdzie mieszkał mój ojciec,
Przychodzę zobaczyć was po raz ostatni!
Przychodzę zobaczyć was (...).

Chór Konfederatów (*na zewnątrz*)
Zemsta! Zemsta!

Arnold
Jest nadzieja... słyszę okrzyki bojowe.

Konfederaci
Zemsta! Zemsta!

Arnold
To moi towarzysze; widzę, jak nadbiegają.

Konfederaci
Wilhelma uwięziono, a my nie mamy broni!

Wszyscy chcemy mu pomóc.
Daj nam broń! Daj nam broń! My potrafimy
umrzeć.

Des armes !

ARNOLD

Dès longtemps, Guillaume et mon père
Ont prévu l'heure des combats :
Sous le rocher, au fond du chalet solitaire,
Courez armer vos bras, courez armer vos bras !

CONFÉDÉRÉS

Courons armer nos bras !
Courons armer nos bras ! Courons !

ARNOLD

Plus de crainte inutile,
Plus d'alarme stérile :
Gessler, tu périras !
Pour toi, qui privas ma tendresse
De mon père et de ma maîtresse,
Est-ce assez que le trépas,
Est-ce assez que le trépas ?

CONFÉDÉRÉS (*en rentrant*)

Melchthal, que ton espoir renaisse,
Melchthal, que ton espoir renaisse !
Enfin le glaive arme nos bras, *etc.*
Melchthal, Melchthal -

ARNOLD

Amis, amis, secondez ma vengeance.

Si notre chef est dans les fers,
C'est à nous qu'appartient sa défense ;
D'Altdorf les chemins sont ouverts.
D'Altdorf les chemins sont ouverts.
Suivez moi ! suivez moi !
d'un monstre perfide
Trompons l'espérance homicide,
Trompons l'espérance homicide ;
Arrachons Guillaume à ses coups !
Arrachons Guillaume à ses coups !

CONFÉDÉRÉS

D'un tyran cruel et perfide,
Trompons l'espérance homicide !

ARNOLD

Aux combats !

CONFÉDÉRÉS

Cette tâche est digne de nous !
Cette tâche est digne de nous !

ARNOLD

Aux combats !

Daj nam broń!

Arnold

Wilhelm i mój ojciec już dawno
Przewidzieli, że godzina walki wybije:
Pod skałę, w głąb opustoszałej chaty,
Biegnijcie się uzbroić, biegnijcie się uzbroić!

Konfederaci

Biegnijmy się uzbroić!
Biegnijmy się uzbroić! Biegnijmy!

Arnold

Nie będzie już niepotrzebnego lęku,
Nie będzie daremnego alarmu:
Zginiesz, Gesslerze!
Czy dla ciebie, który odebrałeś mi miłość
Ojca i ukochanej
Śmierć to wystarczająca kara,
Śmierć to wystarczająca kara?

Konfederaci (*wchodząc*)

Melchthal, odzyskaj nadzieję,
Melchthal, odzyskaj nadzieję!
Wreszcie mamy broń – miecze (...).
Melchthal, Melchthal –

Arnold

Przyjaciele, przyjaciele, wesprzyjcie mnie w mej
zemście.

Jeśli nasz przywódca jest w niewoli,
Naszym zadaniem jest go obronić;
Drogi do Altdorf są otwarte.
Drogi do Altdorf są otwarte.
Chodźcie za mną! Chodźcie za mną!
Zniweczmy nadzieję zabójstwa
U tego zdradzieckiego potwora,
Zniweczmy nadzieję zabójstwa;
Wyrwijmy Wilhelma z jego rąk!
Wyrwijmy Wilhelma z jego rąk!

Konfederaci

Zniweczmy nadzieję zabójstwa
U tego okrutnego i zdradzieckiego tyrana!

Arnold

Do boju!

Konfederaci

Jesteśmy godni takiego zadania!
Jesteśmy godni takiego zadania!

Arnold

Do boju!

CONFÉDÉRÉS

Trompons l'espérance homicide,
Cette tâche est digne de nous.
Suivons-le, aux combats,
Suivons-le, aux combats.

ARNOLD

Suivez-moi, sur mes pas,
Aux combats, ou victoire ou trépas !

CONFÉDÉRÉS

Melchthal ! Melchthal !

ARNOLD

Amis, amis, secondez ma vengeance,

Si notre chef est dans les fers,
C'est à nous qu'appartient sa défense !
D'Altdorf les chemins sont ouverts,
D'Altdorf les chemins sont ouverts,
Suivez-moi.

CONFÉDÉRÉS

D'Altdorf les chemins sont ouverts,
Suivons-le...

ARNOLD

Suivez-moi !

CONFÉDÉRÉS

Suivons-le !

ARNOLD

D'un monstre perfide
Trompons l'espérance homicide,
Arrachons Guillaume à ses coups ! *etc.*

CONFÉDÉRÉS

D'un tyran cruel et perfide
Trompons l'espérance homicide,
Cette tâche est digne de nous ! *etc.*

ARNOLD

Sur mes pas...

CONFÉDÉRÉS

Sur ses pas...

ARNOLD

...Aux combats...

CONFÉDÉRÉS

...Aux combats...

Konfederaci

Zniweczmy nadzieję zabójstwa,
Jesteśmy godni takiego zadania!
Chodźmy za nim, do boju!
Chodźmy za nim, do boju!

Arnold

Chodźcie za mną, moim śladem,
Do boju! Zwycięstwo albo śmierć!

Konfederaci

Melchthal! Melchthal!

Arnold

Przyjaciele, przyjaciele, wesprzyjcie mnie w mej
zemście.
Jeśli nasz przywódca jest w niewoli,
Naszym zadaniem jest go obronić;
Drogi do Altdorf są otwarte,
Drogi do Altdorf są otwarte,
Chodźcie za mną.

Konfederaci

Drogi do Altdorf są otwarte,
Chodźmy za nim...

Arnold

Chodźcie za mną!

Konfederaci

Chodźmy za nim!

Arnold

Zniweczmy nadzieję zabójstwa
U tego zdradzieckiego potwora,
Wyrwijmy Wilhelma z jego rąk! (...)

Konfederaci

Zniweczmy nadzieję zabójstwa
U tego okrutnego i zdradzieckiego tyrana!
Jesteśmy godni takiego zadania! (...)

Arnold

Po moich śladach...

Konfederaci

Po jego śladach...

Arnold

... Do boju...

Konfederaci

... Do boju...

ARNOLD
...Ou victoire...

CONFÉDÉRÉS
...Ou victoire...

ARNOLD
...Ou trépas !

CONFÉDÉRÉS
...Ou trépas !

ARNOLD
Trompons l'espérance homicide,
Arrachons Guillaume à ses coups ! *etc.*

CONFÉDÉRÉS
Oui, cette tâche est digne de nous !
Oui, d'un tyran cruel et perfide
Trompons l'espérance homicide,
Cette tâche est digne de nous ! *etc.*

ARNOLD
Sur mes pas...

CONFÉDÉRÉS
Sur ses pas...

ARNOLD
...Aux combats...

CONFÉDÉRÉS
...Aux combats...

ARNOLD
...Ou victoire...

CONFÉDÉRÉS
...Ou victoire...

ARNOLD
...Ou trépas !

CONFÉDÉRÉS
...Ou trépas !

ARNOLD
Trompons l'espérance homicide,
Arrachons, arrachons Guillaume à ses coups!
Aux armes ! aux armes ! aux armes !

CONFÉDÉRÉS
Oui, cette tâche est digne de nous,
Cette tâche est digne de nous ! *etc.*

Arnold
... Zwycięstwo...

Konfederaci
... Zwycięstwo...

Arnold
... Albo śmierć!

Konfederaci
... Albo śmierć!

Arnold
Zniweczmy nadzieję zabójstwa,
Wyrwijmy Wilhelma z jego rąk! (...)

Konfederaci
Tak, jesteśmy godni takiego zadania!
Tak, zniweczmy nadzieję zabójstwa
U tego okrutnego i zdrazieckiego tyrana!
Jesteśmy godni takiego zadania! (...)

Arnold
Po moich śladach...

Konfederaci
Po jego śladach...

Arnold
... Do boju...

Konfederaci
... Do boju...

Arnold
... Zwycięstwo...

Konfederaci
... Zwycięstwo...

Arnold
... Albo śmierć!

Konfederaci
... Albo śmierć!

Arnold
Zniweczmy nadzieję zabójstwa
Wyrwijmy, wyrwijmy Wilhelma z jego rąk! (...)
Do boju! Do boju! Do boju!

Konfederaci
Tak, jesteśmy godni takiego zadania,
Jesteśmy godni takiego zadania! (...)

Deuxième Scène

Vue de rocher situé au pied de l'Achsenberg ;il est baigné par le Lac de Lucerne. Des nuages épais, précurseurs de la tempête, bornent l'horizon. On découvre pourtant sur une haute éminence la maison de Tell. Dans cette enceinte, hérissée de pics, les flots se brisent avec furie.

CHŒUR DES FEMMES SUISSSES

Où vas-tu ? Ta douleur t'égare,
N'entends-tu pas nos ennemis ?

HEDWIGE

Je veux voir Gessler ; je les suis.

FEMMES SUISSSES

Et qu'obtiendras-tu du barbare ?
La mort, la mort !

HEDWIGE

Je la désire, je la désire.
Il triomphe, et je vis, quand je n'ai plus d'époux,
Quand je n'ai plus de fils !

JEMMY

Ma mère !

HEDWIGE

On parle -
(*Mathilde entre suivie de ses pages et de Jemmy.*)
- cette voix douce et tendre -

JEMMY

Ma mère !

HEDWIGE

Je crois l'entendre !
C'est lui ! C'est lui !
C'est mon enfant ! c'est mon enfant !
Ô bonheur !
Ô bonheur !

JEMMY

Ô bonheur !

HEDWIGE

Mais hélas ! ton père ne suit point tes pas.

JEMMY

À son indigne chaîne il saura se soustraire :

(*montrant Mathilde*)

Scena 2

Widok skały znajdującej się u podnóża Achsenberg; jest skąpana w wodach Jeziora Lucerny. Gęste chmury, zwiastujące burzę, zbierają się na horyzoncie. Na wysokim wzniesieniu widać dom Wilhelma Tella. W tym miejscu, najeżonym skałami, fale rozbijają się z hukiem.

Chór Szwajcarek

Dokąd idziesz? Twe cierpienie cię zgubi,
Nie słyszysz naszych wrogów?

Hedwige

Chcę zobaczyć Gesslera; idę za nimi.

Szwajcarki

Co uzyskasz z rąk barbarzyńcy?
Śmierć, śmierć!

Hedwige

Pragnę jej, pragnę jej.
On triumfuje, a ja żyję bez męża,
A ja żyję bez syna!

Jemmy

Matko moja!

Hedwige

Ktoś mówi –
(*Wchodzi Matylda, za nią jej paziowie i Jemmy.*)
– ten głos słodki i czuły –

Jemmy

Matko moja!

Hedwige

Chyba go słyszę!
To on! To on!
To moje dziecko! to moje dziecko!
Co za szczęście!
Co za szczęście!

Jemmy

Co za szczęście!

Hedwige

Lecz niestety! twój ojciec nie idzie za tobą.

Jemmy

Z tych okropnych łańcuchów będzie mógł się uwolnić:
(*wskazując Matyldę*)

De Mathilde espérons le secours tutélaire.

HEDWIGE

Ô protectrice auguste et chère,
Sur mon époux tu veilleras !

MATHILDE

Je rends à votre amour un fils digne de vous.
Ce fils, malgré son âge,
Est grand par son courage ;
Et quand ma voix présage
Un terme à vos douleurs,
Ce n'est qu'un juste hommage
Offert à vos malheurs,
Offert à vos malheurs.

JEMMY

Mathilde à nos chalets...

MATHILDE

Je rends à votre amour..

JEMMY

...promet des jours plus doux.

MATHILDE

...un fils digne de vous.

JEMMY

Du ciel, après l'orage,
Elle est pour nous l'image ;
Et quand sa voix présage
Un terme à nos douleurs,
L'espoir prend son langage
Et vient sécher nos pleurs.
Mathilde à nos chalets
Promet des jours plus doux, *etc.*

MATHILDE

Ce fils, ce fils malgré son âge
Est grand par son courage,
Ce n'est pas qu'un hommage, *etc.*

HEDWIGE

Mathilde à nos chalets
Promet des jours plus doux, *etc.*
Quoi ! dans nos maux acceptant un partage,
Vous demeurez sur ce triste rivage,
Vous, l'ornement, vous, l'orgueil d'une cour ?

MATHILDE

De Guillaume captif je veux être l'otage,
Et ma présence ici répond de son retour.

Od Matyldy możemy spodziewać się pomocy i opieki.

Hedwige

O obrończyni szlachetna i droga,
Będziesz czuwała nad moim mężem!

Matylda

Oddaję twej miłości godnego ciebie syna.
Ten syn, mimo młodego wieku,
Ma ogromną odwagę;
A gdy mój głos zapowiada
Koniec waszych cierpień,
To jedynie słuszny hołd,
Złożony waszym nieszczęściom,
Złożony waszym nieszczęściom.

Jemmy

Naszym góralskim chatom...

Matylda

Oddaję twej miłości...

Jemmy

... Matylda obiecuje lepsze dni.

Matylda

... godnego ciebie syna.

Jemmy

Ona jest dla nas obrazem
Nieba po strasznej burzy;
A gdy jej głos zapowiada
Koniec naszych cierpień,
Przychodzi nadzieja
I osusza nam łzy.
Naszym góralskim chatom
Matylda obiecuje lepsze dni (...).

Matylda

Ten syn, ten syn, mimo młodego wieku,
Ma ogromną odwagę;
To jedynie słuszny hołd (...).

Hedwige

Naszym góralskim chatom
Matylda obiecuje lepsze dni (...).
Jak to?! Dzieląc z nami cierpienia,
Zostaniesz, pani, na tym smutnym brzegu,
Ty – ozdoba, ty – duma dworu?

Matylda

Pragnę być zakładniczką uwięzionego Wilhelma,
A ma obecność tutaj jest zabezpieczeniem jego

HEDWIGE

Son retour ! n'est-ce point une espérance vaine ?
D'Altdorf que ne l'arrachons-nous ?

JEMMY

Il n'est plus dans Altdorf.

MATHILDE

Sur le lac on l'entraîne.

HEDWIGE

Sur le lac ? et déjà l'ouragan se déchaîne ;
Partout la mort pour mon époux !

JEMMY

(se remémorant soudain les paroles de son père)
Quel souvenir m'éclaire !
Réparons un oubli fatal ;
Que de la liberté brille enfin le signal !
(Il va pour partir.)

HEDWIGE

Qu'espères-tu ?

JEMMY

Sauver mon père.
(à part, à sa mère)
Tout un peuple se lève à ce feu tutélaire ;
Et quels que soient les bords où Gessler
descendra,
La vengeance l'y recevra !
*(Jemmy court mettre le feu à la demeure de Tell, et
en retire les armes de son père. La tempête se
déchaîne dans toute sa force.)*

MATHILDE

Quel bruit éclate sur nos têtes ?

HEDWIGE

C'est la mort qui s'avance à la voix des tempêtes ;
Guillaume périra !...
(Elle s'agenouille.)
Toi, qui du faible es l'espérance,
Sauve Guillaume, ô Providence !
Dans leurs projets, dans leur vengeance,
Trompe et confonds nos ennemis.
Brise le joug qui nous opprime ;
Dans l'oppresseur punis le crime,
Sauve Guillaume ! Il meurt victime
De son amour pour son pays.

powrotu.

Hedwige

Jego powrotu! Czyż nie jest to złudna nadzieja?
Czyż nie uwolnimy go z Altdorf?

Jemmy

W Altdorf już go nie ma.

Matylda

Wywieźli go na jezioro.

Hedwige

Na jezioro? Już zaczął się huragan!
Wszędzie śmierć czyha na mego męża!

Jemmy

(przypominając sobie nagle słowa swego ojca)
Coś mi się przypomniało!
Muszę naprawić to fatalne zapomnienie;
Niech sygnał wolności zacznie wreszcie lśnić!
(Zbiera się do wyjścia.)

Hedwige

Na co masz nadzieję?

Jemmy

Że uratuję ojca.
(z boku, do matki)
Cały naród powstanie na widok tego ognia;
I bez względu na to, na którym brzegu Gessler
wysiądzie z łodzi,
Wszędzie spotka go zemsta!
*(Jemmy biegnie podpalić dom Tella i wyciąga
stamtąd broń ojca. Burza szaleje z ogromną siłą.)*

Matylda

Cóż to za hałas rozpętał się nad naszymi głowami?

Hedwige

To śmierć zbliża się wraz z głosem burzy;
Wilhelm zginie!...
(Kłeka.)
Ty, która jesteś nadzieją słabego,
Ocal Wilhelma, boska Opatrzności!
Zwódź i wprowadzaj w błąd naszych wrogów
W ich projektach, w ich zemście.
Zerwij kajdany, które nas uciskają;
Ukarz zbrodnie popełnione przez ciemność,
Ocal Wilhelma! Umiera jako ofiara
Miłości do ojczyzny.

MATHILDE

Sauve Guillaume ! Il meurt victime
De son amour pour son pays,
Oui, pour son pays !

MATHILDE, HEDWIGE, SUISSES

Sauve Guillaume ! il meurt victime, *etc.*
(*Leuthold entre.*)

LEUTHOLD

Suivez-moi ! suivez-moi ! Guillaume sur ces rives
Par la tempête est rejeté.
Ses mains cessent d'être captives ;
Le gouvernail cède à sa volonté.

HEDWIGE

Si Guillaume, malgré l'orage,
Peut approcher de ce rivage,
Je réponds de sa liberté.

MATHILDE

Courons à lui ! Courons à lui !

HEDWIGE, LEUTHOLD

Courons à lui !

(Ils s'élancent en direction de la berge. La tempête fait rage. La barque menant Gessler et les soldats effrayés, avec Tell au gouvernail, s'échoue. Il saute sur le rivage et repousse la barque du pied, au milieu des vagues.)

HEDWIGE

Je te revois !

JEMMY

Mon père !

HEDWIGE

Ô retour plein de charmes !

TELL (*montrant la maison qui brûle*)

Quelle flamme brille à mes yeux ?

JEMMY

Au défaut d'un bûcher d'alarmes,
Moi-même j'embrasai le toit de nos aïeux.
Mais du moins -
(*lui tendant ses armes*)
j'ai sauvé tes armes !

TELL

(*saisissant l'arc et la flèche qu'on lui présente*)
Gessler, tu peux venir !

Matylda

Ocal Wilhelma! Umiera jako ofiara
Miłości do ojczyzny.
Tak, do ojczyzny!

Matylda, Hedwige, Szwajcarzy

Ocal Wilhelma! Umiera jako ofiara (...)
(*Wchodzi Leuthold.*)

Leuthold

Chodźcie za mną! Chodźcie za mną!
Burza wyrzuciła Wilhelma na nasz brzeg.
Jego ręce nie są już skępowane;
Stoi za sterem łodzi.

Hedwige

Jeśli Wilhelm, mimo burzy,
Może zbliżyć się do tego brzegu,
To rękę za jego wolność.

Matylda

Biegnijmy do niego! Biegnijmy do niego!

Hedwige, Leuthold

Biegnijmy do niego!

(Rzucają się w kierunku brzegu. Burza szaleje. Łódź przewożąca Gesslera i przerażonych żołnierzy, z Tellem za sterem, osiada na mieliźnie. Tell wyskakuje na brzeg i odpycha łódź nogą, na środek fal.)

Hedwige

Widzę cię znowu!

Jemmy

Ojcie!

Hedwige

Co za wspaniały powrót!

Tell (*wskazując płonący dom*)

Cóż to za płomień łśni w moich oczach?

Jemmy

Z braku stosu – sygnału alarmowego
Sam podpaliłem dach siedziby naszych przodków.
Lecz przynajmniej –
(*podając mu broń*)
ocaliłem twą broń!

Tell

(*chwytając łuk i podaną mu strzałę*)
Gesslerze, możesz przyjść!

(Gessler et les soldats apparaissent en haut des rochers.)

SOLDATS

En vain il veut nous fuir :
Suivons, suivons sa trace.

GESSLER

Qu'il ne trouve sa grâce
Que dans le coup mortel,
Qu'il ne trouve sa grâce
Que dans le coup mortel !

SOLDATS

Qu'il ne trouve sa grâce
Que dans le coup mortel !

HEDWIGE

C'est lui !

JEMMY, HEDWIGE, DES FEMMES

C'est lui !

TELL *(à sa femme et son fils)*

Retirez-vous : que la Suisse respire !

(tirant une flèche)

À toi, Gessler !

(Gessler, frappé, en haut du rocher)

GESSLER

J'expire !

(Il tombe dans le lac.)

SOLDATS *(s'enfuyant)*

C'est la flèche de Tell !

HEDWIGE

Ô jour de délivrance !

Sa mort termine enfin nos maux.

JEMMY

Sa mort termine enfin nos maux.

TELL

De Dieu reconnais l'assistance.

MATHILDE

Rien n'a pu le soustraire au trait de la vengeance ;

Ses richesses ni sa puissance,

Ses supplices ni ses bourreaux.

(Walter et les Confédérés entrent.)

(Gessler i jego żołnierze ukazują się u szczytu skał.)

Żołnierze

Na próżno próbuje nam uciec,

Idźmy po jego śladach.

Gessler

Niech znajdzie łaskę

Tylko w śmiertelnym ciosie,

Niech znajdzie łaskę

Tylko w śmiertelnym ciosie!

Żołnierze

Niech znajdzie łaskę

Tylko w śmiertelnym ciosie!

Hedwige

To on!

Jemmy, Hedwige, Kobiety

To on!

Tell *(do żony i syna)*

Ukryjcie się: niech Szwajcaria odetchnie!

(wyciągając strzałę)

Dla ciebie, Gessler!

(Gessler, trafiony, na szczycie skały)

Gessler

Umieram!

(Spada do jeziora.)

Żołnierze *(uciekając)*

To strzała Tella!

Hedwige

O dniu wyzwolenia!

Z jego śmiercią kończą się wreszcie nasze
cierpienia.

Jemmy

Z jego śmiercią kończą się wreszcie nasze
cierpienia.

Tell

Działalem z pomocą Boga.

Matylda

Nic nie mogło go odwieść od chęci zemsty;

Ani bogactwo, ani władza,

Ani tortury, ani kaci.

(Wchodzi Walter z Konfederatami.)

WALTER

À ces signaux de flamme enfin cessons de craindre ;

Il faut du sang pour les éteindre,

Il faut le sang de l'opprimeur.

Mais, que vois-je ? Guillaume ! il est libre, ô bonheur !

Volons vers le tyran !

TELL

Que veux-tu ?

WALTER

Qu'il succombe !

TELL

Dans le lac va chercher sa tombe.

(Mathilde entre à cette réponse de Tell.)

JEMMY, HEDWIGE

Honneur, honneur au bras libérateur,

Honneur, honneur au bras libérateur !

MATHILDE, WALTER, CONFÉDÉRÉS, TOUS

Honneur, honneur au bras libérateur !

TELL

Point de vaine espérance,

Tant que d'Altdorf les créneaux orgueilleux

Commanderont à notre obéissance.

(Arnold et le reste des Confédérés entrent.)

ARNOLD

(présentant à Tell le drapeau qui flottait au troisième acte sur le château d'Altdorf.)

Tu n'as plus à former de vœux,

Altdorf est en notre puissance !

TOUS

Victoire ! victoire !

Altdorf est en notre puissance !

ARNOLD

Pourquoi ta présence, ô mon père !

Manque-t-elle au bonheur de l'Helvétie entière ?

(L'orage entièrement dissipé, laisse voir, dans toute sa beauté, une partie de la Suisse. Une multitude de barques pavoisées voguent sur le Lac des Quatre-Cantons. Les montagnes qui dominent Fluelen, encore surmontées par de grands glaciers frappés des rayons du soleil, couronnent le tableau.)

Walter

Przestańmy wreszcie bać się tych sygnałów z płomieni;

Trzeba krwi, by je ugasić,

Trzeba krwi ciemieży.

Lecz cóż widzę? Wilhelm! Jest wolny, co za szczęście!

Pędźmy więc do tyrana!

Tell

Czego chcesz?

Walter

Jego śmierci!

Tell

Idź poszukać jego grobu w jeziorze.

(Przy tej odpowiedzi Tella wchodzi Matylda.)

Jemmy, Hedwige

Cześć i chwała ręce wyzwoliciela,

Cześć i chwała ręce wyzwoliciela!

Matylda, Walter, Konfederaci, Wszyscy

Cześć i chwała ręce wyzwoliciela!

Tell

Nie żywcie próżnej nadziei,

Dopóki Altdorf i jego dumne blanki

Nie będą nam posłuszne.

(Wchodzi Arnold z resztą Konfederatów.)

Arnold

(pokazując Tellowi sztandar, który był zatknięty w trzecim akcie na zamku w Altdorf)

Twe marzenie ziściło się,

Altdorf jest w naszych rękach!

Wszyscy

Zwycięstwo! Zwycięstwo!

Altdorf jest w naszych rękach!

Arnold

Czemuż twej obecności, ojciec mój!

Tak brakuje do szczęścia całej Helwecji?

(Całkowicie rozjaśnione po burzy niebo pozwala podziwiać piękno tej części Szwajcarii. Mnóstwo przystrojonych flagami łodzi pływa po Jeziorze Czterech Kantonów. Góry wznoszące się nad Fluelen, nad którymi znajdują się jeszcze lodowce odbijające promienie słońca, stanowią dopełnienie obrazu.)

TELL

Tout change et grandit en ces lieux !
Quel air pur !

HEDWIGE

Quel jour radieux !

JEMMY

Au loin quel horizon immense !

ARNOLD

Oui, la nature sous nos yeux
Déroule sa magnificence !

TELL

À nos accents religieux,
Liberté, redescends des cieux,
Et que ton règne recommence !
Liberté, redescends des cieux !

TOUS

Et que ton règne recommence,
Liberté, redescends des cieux ! *etc.*

FIN DE L'OPÉRA

Tell

Wszystko zmienia się i rośnie w tych miejscach!
Co za czyste powietrze!

Hedwige

Cóż za promienny dzień!

Jemmy

A w oddali bezkresny horyzont!

Arnold

Tak, na naszych oczach przyroda
Roztacza wspaniałe widoki!

Tell

Przy naszych pobożnych słowach,
Wolności, zejdź na powrót z niebios,
I niech twe rządy znów się rozpoczną!
Wolności, zejdź na powrót z niebios!

Wszyscy

I niech twe rządy znów się rozpoczną!
Wolności, zejdź na powrót z niebios! (...)

KONIEC OPERY

Przekład: Ewa Orłowska